

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

НА „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” - ДП ШУМЕН ЗА ФИНАНСОВАТА 2023 година

НАСТОЯЩИЯТ ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА Е ИЗГОТВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛ. 39 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО, ЧЛ. 29 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ И ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН. ТОЙ ВКЛЮЧВА АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ И НЕФИНАНСОВИТЕ ЦЕЛИ.

Управителният съвет на „Североизточно държавно предприятие” ДП, воден от стремежа да управлява предприятието в интерес на едноличния собственик на капитала, както и на основание изискванията на разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 29 от Закона за публичните предприятия, изготви настоящия доклад за дейността (Доклада).

Докладът представя коментар и анализ на финансовите и нефинансовите цели, както и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на Предприятието. Докладът съдържа обективен преглед, който представя вярно и честно развитието и резултатите от дейността на „Североизточно държавно предприятие” ДП, както и състояние на Предприятието, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено.

Информация относно сделките между свързани лица, информация за възнаграждението на членовете на управителни и ръководни органи, както и изпълнението на възложените задължения за извършване на обществени услуги и на целите на публичната политика са представени в отделните раздели на настоящия доклад.

Нефинансовата декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството, както и информация относно оценка на риска, човешките ресурси и трудовите отношения, устойчивостта, въздействието върху околната среда представлява отделен документ към настоящия доклад и са неразделна част от него.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО

1. РЕГИСТРАЦИЯ И АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВЕН СТАТУТ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

„Североизточно държавно предприятие” ДП е вписано в Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел с ЕИК 201617412.

Седалището и адресът на управление на „Североизточно държавно предприятие” ДП са: гр. Шумен - 9700, ул. „Петра” № 1.

„Североизточно държавно предприятие” ДП е държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

Със Заповед РД 49-108/13.04.2011 г. на Министъра на земеделието и храните на основание § 9 от предходните и заключителни разпоредби на Закона за горите и във връзка с чл. 163 и сл. от същия, се създава „Североизточно държавно предприятие” ДП със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Предприятието е със 100 % държавна собственост. Министърът на земеделието и храните упражнява правата на собственост на държавата в предприятието.

2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предметът на дейност на „Североизточно държавно предприятие” ДП е: изпълнение на горскостопанските планове за горските територии - държавна собственост; изпълнение на ловностопанските планове в държавните ловни стопанства и в държавните горски стопанства; изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии - държавна собственост, предвидени в планове за управление на защитени територии; организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии - държавна собственост; организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия; поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях; организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии - държавна собственост; създаване на нови гори върху земеделски територии; опазване на горските територии - държавна собственост; предоставяне и извършване на обществени услуги; други дейности, незабранени от закона, както и такива възложени на държавното предприятие от министъра на земеделието и храните или въз основа на договор.

„Североизточно държавно предприятие” ДП управлява държавните горски територии в четири административни области – Шумен, Варна, Добрич и Търговище. Общата площ на държавните горски територии, включени в района на дейност на СИДП ДП е 321 638 ха, като залесените горски територии възлизат на 94 % с площ от 302 355 ха.

Към 31.12.2023 г. в състава на предприятието влизат 18 териториални поделения, от които 13 държавни горски стопанства и 5 – държавни ловни стопанства, както следва:

1. ТП Държавно ловно стопанство „Паламара“, със седалище с. Венец;
2. ТП Държавно ловно стопанство „Черни Лом“, със седалище гр. Попово;
3. ТП Държавно ловно стопанство „Шерба“, със седалище с. Старо оряхово;
4. ТП Държавно ловно стопанство „Балчик“, със седалище гр. Балчик;
5. ТП Държавно ловно стопанство „Тервел“, със седалище гр. Тервел;
6. ТП Държавно горско стопанство „Преслав“, със седалище гр. Велики Преслав;
7. ТП Държавно горско стопанство „Върбица“, със седалище гр. Върбица;
8. ТП Държавно горско стопанство „Смядово“, със седалище гр. Смядово;
9. ТП Държавно горско стопанство „Шумен“, със седалище гр. Шумен;
10. ТП Държавно горско стопанство „Варна“, със седалище гр. Варна;
11. ТП Държавно горско стопанство „Цонево“, със седалище с. Цонево;
12. ТП Държавно горско стопанство „Суворово“, със седалище гр. Суворово;
13. ТП Държавно горско стопанство „Провадия“, със седалище гр. Провадия;
14. ТП Държавно горско стопанство „Добрич“, със седалище гр. Добрич;

15. ТП Държавно горско стопанство „Генерал Тошево“, със седалище гр. Ген.Тошево.
16. ТП Държавно горско стопанство „Търговище“, със седалище гр. Търговище;
17. ТП Държавно горско стопанство „Омуртаг“, със седалище гр. Омуртаг;
18. ТП Държавно горско стопанство „Нови пазар“, със седалище гр. Нови пазар.

3. КАПИТАЛ

„Североизточно държавно предприятие“ ДП гр.Шумен е със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Предприятието е със 100 % държавна собственост. Министърът на земеделието и храните упражнява правата на собственост на държавата в предприятието.

Съгласно Заповеди РД 49-108/13.04.2011 г. и РД 49-208/03.06.2011 г. Министърът на земеделието и храните предоставя на държавното предприятие имущество – държавна собственост, на стойност 7 647 хил. лв., образувано от имуществото на държавните горски и ловни стопанства, които се сливат и на които „Североизточно държавно предприятие“ ДП е универсален правопреемник.

Към 31.12.2012 г. Предприятието е с основен капитал, неизискващ регистрация в размер на 7 335 хил.лв. Разликата от 312 хил.лв. е в резултат на отписани активи, безвъзмездно прехвърлени на трети лица, съгласно заповеди на принципала и корекции, касаещи размера на капитала преди сливането, с произход юни 2008 г., във връзка с преобразуването на горските стопанства от бюджетни предприятия в държавни предприятия по чл. 62 от Търговския закон.

Към 31.12.2013 г. Предприятието е с основен капитал, неизискващ регистрация в размер на 8 144 хил.лв. Разликата от 809 хил.лв. е в резултат на получен капитал при условията на универсално правопреемство в резултат на отделянето на ДГС-Търговище и ДГС-Омуртаг от СИДП ДП – Габрово и вливането им в СИДП ДП – Шумен, съгласно Заповед № РД 49-168/02.08.2013 г. на МЗХ.

Към 31.12.2023 г. Предприятието е с основен капитал, неизискващ регистрация в размер на 8 144 хил.лв.

II. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Описание на дейностите извършвани в държавните горски територии през 2023 г.

През 2023 г. в „Североизточно държавно предприятие“ ДП са извършвани следните основни видове дейност:

A. ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА

Планираното ползване на дървесина по горско стопански планове на териториалните поделения на „Североизточно държавно предприятие“ ДП гр. Шумен възлиза на 638 082 м³ дървесина (л.м.). Разчета за продажба на дървесина по одобрените финансови планове от държавни горски територии на „Североизточно държавно предприятие“ ДП гр. Шумен за 2023 г. възлиза на 617 010 м³ в натура и на съответната им стойност в размер на 63 967 хил. лв. От държавните горски територии към 31.12.2023 г. са реализирани 580 167 м³ и са отчетени приходи в размер на 59 990 хил. лв. Изпълнението на финансовия план е 94 % в натурални показатели и 94 % по стойностни показатели. Сключени договори за стопанисване на общински горски територии имат ТП „ДЛС Черни Лом, ТП „ДГС Шумен“, ТП „ДГС Преслав“ и ТП „ДГС Търговище“, като от тях е отчетена реализация на 13 161 м³, и са постъпили

приходи в размер на 786 хил. лв.

Реализацията на дървесина по териториални поделения е представена в диаграма в количествен показател (пл. куб. м.).

Изпълнението на разчета за продажба на дървесина от държавни горски територии в проценти спрямо финансовия план по териториални поделения е следното:

Най-добро процентно изпълнение на разчетените за продажба на количества дървесина имат ТП “ДЛС Черни Лом” и ТП “ДЛС Паламара“, а най-нисък процент на изпълнение имат ТП “ДГС Цонево” и ТП “ДГС Добрич”.

Продажбата на дървесина на територията на „Североизточно държавно предприятие“ ДП гр. Шумен се осъществява по следните начини: чрез продажба на стояща дървесина на корен – 85 635 м³ (15 % от общата продажба на дървесина), чрез продажба на добита дървесина – 484 231 м³ (83 %), чрез ползване на дървесина по чл. 116^б от Закона за горите за собствени нужди – 367 м³, и чрез ползване на дървесина по чл. 193 от Закона за горите – 9 932 м³.

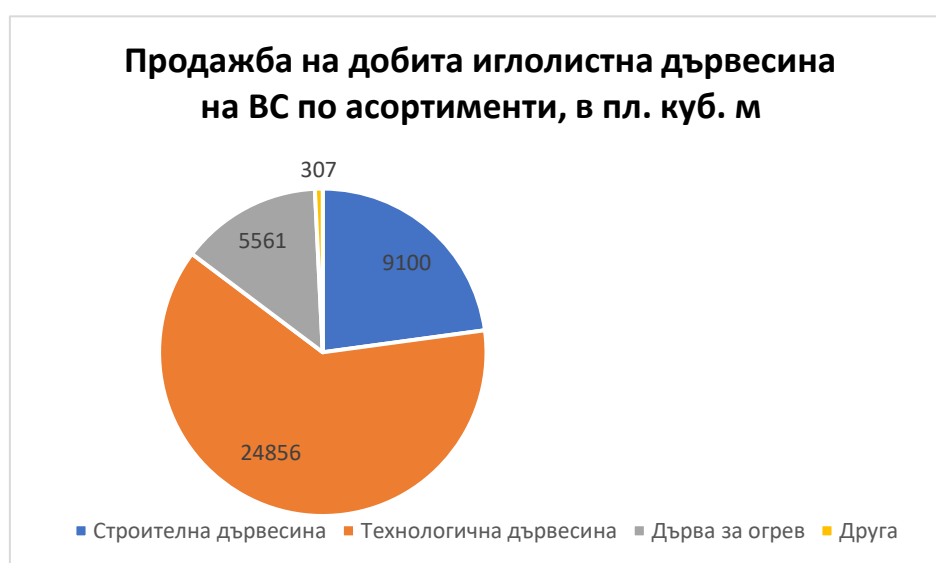
Продажбата на добита дървесина се разпределя по следния начин: чрез продажба по ценоразпис – 227 259 м³ (47 % от общите продажби на добита дървесина); продажба след

проведени процедури по реда на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти – 256 972 м³. Продажбата по ценоразпис е разпределена по следния начин – на физически лица 108 хил. м³, на юридически лица – 119 хил. м³.

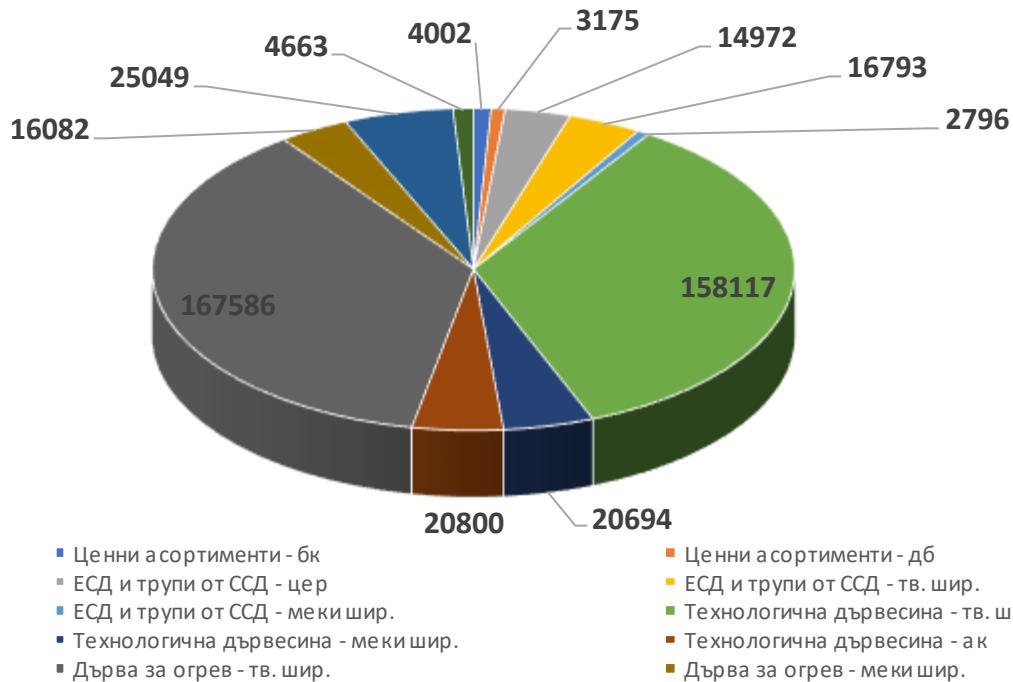

От предходната диаграма е видно, че реализацията на дървесина за 2023 г. е най-висока през месеците март, юни и октомври, а най-ниска е през м. март. Причината за това са закупените в повече дърва от жителите на населените места. След м. септември се забелязва забавяне на темповете на продажбите, което се дължи на сравнително топлата зима, респективно на намаленото потребление на дърва за отопление от домакинствата, както и на настъпващата към този период стагнация на пазара и ограничаване търсенето на дървесина.

Спрямо сортиментната структура на продажбите на добита на склад дървесина, най-голям дял имат технологичната дървесина и дървата за горене – общо 264 833 м³, или 53 % от продажбите на всичката добита и реализирана на ВС дървесина.

Продажба на добита на ВС дървесина по видове и асортименти, в пл. куб. м

През 2023 г. за СИДП ДП Шумен е достигнало средна продажна цена на добита дървесина на временен склад в размер на 108,24 лв./пл.м³. Най-високи са средната продажна цена на обезличен м³ на ТП „ДГС Провадия“ – 116,23 лв./м³ и на ТП „ДГС Шумен“ – 114,92 лв./м³. Най-ниските цени, при които се реализира дървесина са на ТП „Нови пазар“ – 96,65 лв./м³ и на ТП „ДГС Търговище“ – 97,64 лв./м³.

Представяме в табличен вид средните продажни цени на добита дървесина, на стояща дървесина на корен и средните достигнати цени за възлагане на дейността „сеч и извоз на дървесина“ на обезличен плътен кубически метър по данни от информационната система на Изпълнителна агенция по горите. Средната цена за добив е 37,03 лв. Средната цена на продадената дървесина “на корен” се равнява на 71,96 лв.

ТП ДГС, ДЛС	Средна продажна цена от склад, лв./м3	Цена за сеч, лв./м3	Средна продажна цена на корен, лв./м3
ДГС Варна	107.67	35.60	75.17
ДГС Ген. Тошево	101.94	36.51	67.21
ДГС Добрич	102.78	37.57	78.57
ДГС Провадия	116.23	34.12	59.03
ДГС Суворово	99.14	37.64	56.37
ДГС Цонево	113.50	36.47	59.85
ДЛС Балчик	112.71	39.33	73.09
ДЛС Тервел	112.29	36.27	85.20
ДЛС Шерба	113.81	38.68	59.13
ДГС Върбица	111.98	39.82	85.01
ДГС Нови пазар	96.65	38.51	0.00
ДГС Омуртаг	106.96	37.41	65.88
ДГС Смядово	108.88	39.44	70.46
ДГС Търговище	97.64	34.21	60.25
ДГС Шумен	114.92	35.92	82.04
ДЛС Паламара	109.24	34.13	0.00
ДЛС Преслав	110.23	34.42	61.58
ДЛС Черни Лом	108.41	36.95	63.51
СИДП	108.24	37.03	71.96

Възлагането на услугата сеч и извоз на дървесина се извършва изцяло по реда на Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползване на дървесина и недървесни горски продукти. През 2023 г. по този ред на процедури са възложени и добити 457 946 м³ дървесина, а чрез собствени работници са добити 40 547 м³. Достигната средна цена на услугата за СИДП ДП гр. Шумен е 37,03 лв. на обезличен куб. метър.

ЛЕСОКУЛТУРНИ ДЕЙНОСТИ ВЪЗБНОВЯВАНЕ НА ГОРИТЕ.

Предвидените мероприятия по възобновяване на горите през 2023 г. са свързани предимно с извършване на почвоподготовка, залесяване, отглеждане и попълване на новосъздадени култури, разсадниково производство и събиране на семена, както за производство на фиданки така и за залесяване.

1. Семепроизводство.

В СИДП събирането на семена е съобразено с необходимостта от производство на фиданки за залесяване и залесяване чрез сеене на семена. Годишния разчет за семесъбиране за производство на фиданки и залесяване е 27 665 кг., от които собствен добив 25 110 кг. и чрез закупуване 2 555 кг. Реално са събрани общо 15 630 кг., а са закупени 1 250 кг.

За добива на семена са изразходвани 50 357 лв., при първоначален разчет от 57 549 лв.

2. Горски разсадници.

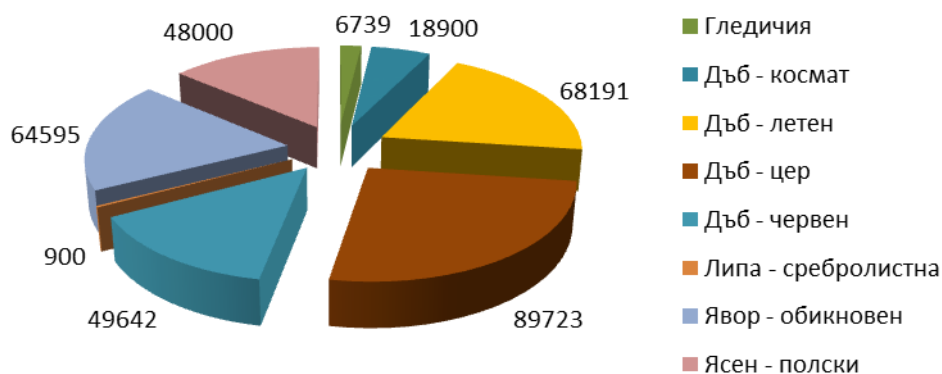
На територията на СИДП ДП гр. Шумен действащите горски разсадници са 6. От тях с национално значение са ГР „Дъбове“ при ТП ДГС Добрич, ГР „Станянци“ при ТП ДГС

Върбица и ГР „Баячево“ при ТП ДГС Търговище. Фиданки се произвеждат още и в ГР „Салманово“ – ТП ДГС Шумен, в ГР „Соколово“ – ТП ДЛС гр. Балчик. В ГР „Чергана“ – ДЛС Шерба, който е малък по площ се произвеждат единствено фиданки за собствени нужди. Всички останали разсадници се използват за производство на селскостопанска продукция или са предложени за отдаване или отдадени под наем.

През вегетационната 2023/2024г. в горските разсадници на СИДП са инвентаризирани общо 485 хил. бр. годни за залесяване семенищни фиданки, както и 9 544 бр. вегетативни топови фиданки. За декоративни цели, овоцарство и коледни елхи са полагат грижи за 15 163 бр. пикирани и контейнерни фиданки.

През 2023 г. производството на фиданки е съобразено с потребностите на териториалните поделения на СИДП от фиданки за залесяване и попълване, като са произведени общо 347 хил. бр. едногодишни, които ще бъдат използвани за залесяване през вегетационните 2023/2024 г.

Произведени фиданки 2023 г.

фигура 1 – Произведени фиданки през 2023 г.

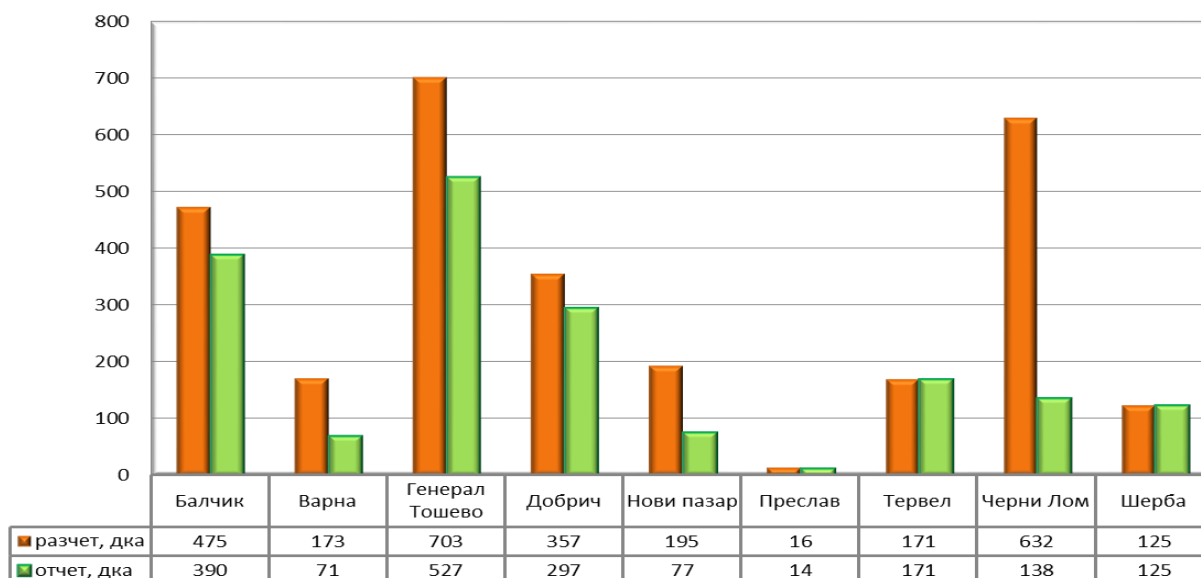
Действащите горски разсадници имат готовност за производство на по-големи количества фиданки, при заявка от заинтересовани лица и фирми по предварително сключени договори и не на последно място от семеносенето на горскодървесните видове.

За разсадниково производство през 2023 г. са разчетени 679 272 лв., а са изразходвани 380 830 лв., от които 59 908 лв. по европейски проекти.

3. Почвоподготовка.

Общата площ предвидена за почвоподготовка през 2023 г. е **2 254 дка**, от които пълна механизирана почвоподготовка – 2 016 дка. Със средста от компенсационно залесяване предвидени за извършване 45 дка, от ФИГ – 82 дка. Действително извършената почвоподготовка е на площ от **1 810 дка**. Основен дял от предвидените площи за почвоподготовка са в обекти по проекти финансирани от ЕС. Предвид отлагане извършването на дейностите по залесяване в някои от обектите по европейските проекти не бе извършена и предвидената по разчет почвоподготовка.

Изпълнението на почвоподготовката по ТП ДГС/ДЛС е представена в следната диаграма:

фигура 2 - Почвоподготовка

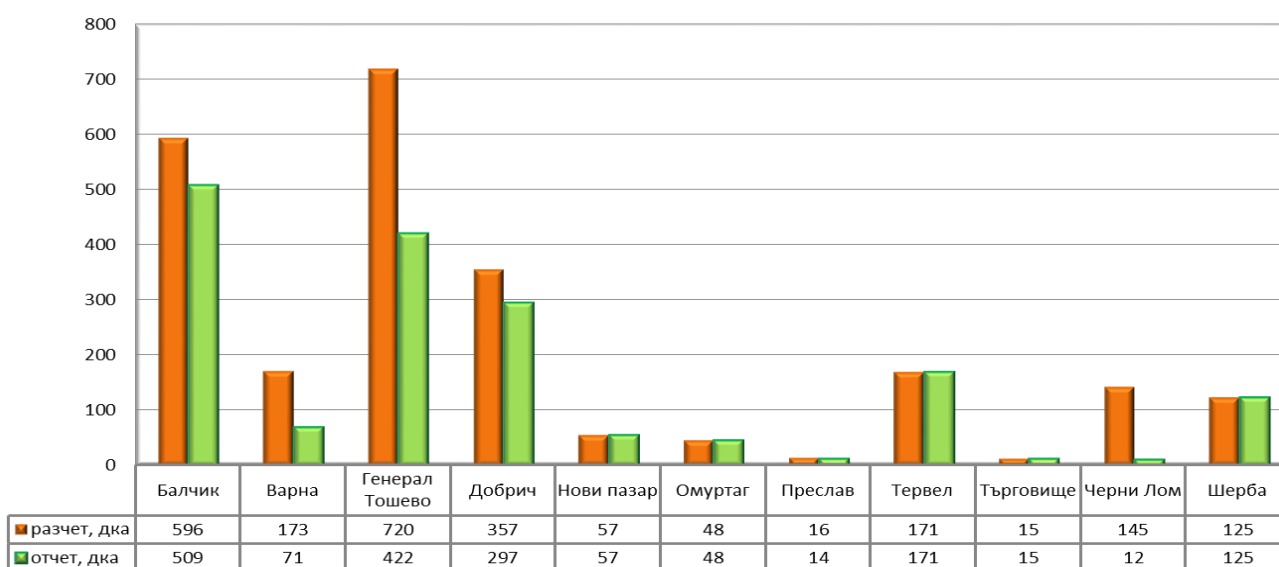
Средствата предвидени за почвоподготовка възлизат на 1 272 103 лв., от които средства от компенсационно залесяване – 20 025 лв., ФИГ – 49 200 лв. и по проекти – 1 202 878 лв. Действително изразходваните средства са 861 309 лв., в т.ч. от които компенсационно залесяване – 23 316 лв. и по проекти – 837 993 лв.

4. Залесяване, попълване и отглеждане на култури.

4.1. Залесяване.

Разчетът за залесяване през 2023 г. е **2 290 дка**. Общо залесените през годината площи са **1 741 дка**. Компенсационно залесяване е извършено на площ от 124 дка, а със средства от ФИГ са залесени – 479 дка и 1 138 дка с европейски средства по европейски програми и проекти, от които 1 126 дка по програмата ОПОС 2014-2020 г.

За залесяване през 2023 г. са разчетени 994 164 лв., а изразходваните средства са в размер на 479 911 лв., от които 106 082 лв са от ФИГ, от които 100 229 лв. съфинансирани по европейски проекти и 365 049 лв. са по проекти и компенсационно залесяване.

фигура 3 – Залесяване

4.2. Попълване на култури.

При заложените по разчет 352 дка на стойност 245 046 лв., са попълнени 460 дка, като са изразходвани – 258 922 лв.

Със средства за компенсационно залесяване са попълнени 63 дка, на стойност 39 273 лв. От ФИГ са финансирани за попълване на 366 дка на стойност 213 158 лв., при разчет на 252 дка за 181 645 лв.

4.3. Отглеждане на култури.

Предвидените за отглеждане култури, част от които двукратно или трикратно са на площ от **11 261** дка. За това мероприятие са разчетени средства на стойност 1 228 358 лв. Отгледани са **8 194** дка на стойност 741 493 лева. Със средства от ФИГ са предвидени за отглеждане 6 409 дка на стойност – 743 780 лв., като са отгледани 4 268 дка на стойност 444 783 лв, 1 159 дка са отгледани със средства за компенсационно залесяване на стойност 117 285 лв., 2 503 дка са отгледани със средства от европейски проекти и програми на стойност 171 032 лв.

При отглеждане на културите се следи за тяхното състояние и през годината се прецизира нуждата от извършване на мероприятието. При необходимост се провеждат повече от предвидените окопавания, а когато културата е в добро състояние се пропуска някои от заложените.

Горските култури до 5 годишна възраст на територията на СИДП ДП са с обща площ от 3 285 дка, от които 684 дка – едногодишни, 1 331 дка – двегодишни, 674 дка – тригодишни, 257 дка – четиригодишни, 339 дка – петгодишни.

фигура 4 - Горски култури по възраст

Резултатите от есенната инвентаризация на културите показват среден проценти на прихващане за всички култури в СИДП – 69,70 %, съответно разпределен по възраст на културите, както следва:

Едногодишни култури – 68,31 %

Двегодишни култури – 64,82 %

Тригодишни култури – 74,41 %

Четиригодишни – 71,73 %

Петгодишни – 80,73 %

Културите на територията на СИДП са в добро състояние.

СТОПАНИСВАНЕ.

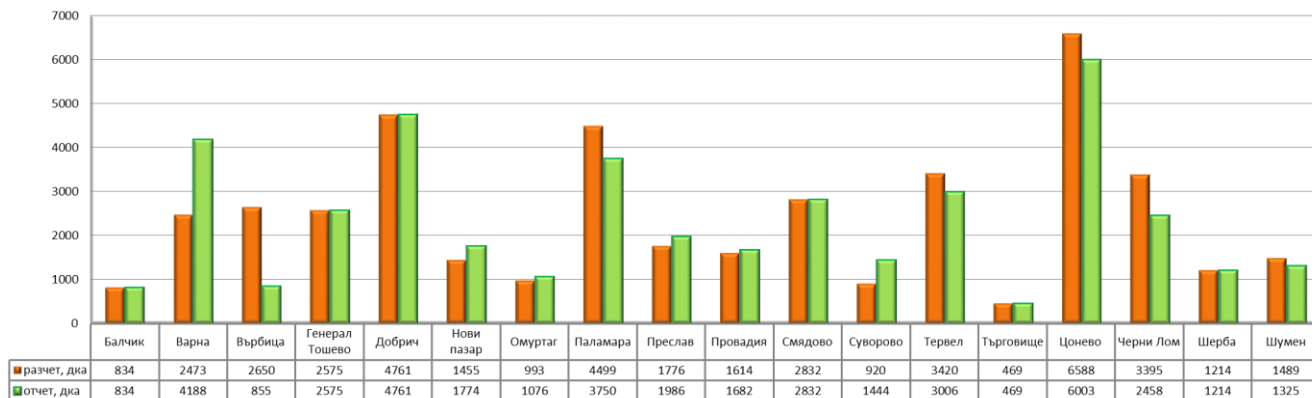
Мероприятията по стопанисване на горите през 2023 г. са съобразени с действащите горскостопански планове. За териториалните поделения, които са в края на ревизионния период и тези, при които все още не са издадени заповеди за нови ГСП, са одобрени от РДГ план-извлечения за промяна вида на сечта. План-извлечения са одобрени и за санитарни и технически сечи.

Годишните планове за ползване на дървесина са изготвени и представени за одобрение в срок от всички териториални поделения. Същите са съобразени с изискванията на закона, по отношение на насажденията и видовете сечи предвидени за провеждане в тях. Първоначалният общ обем лежаща маса включен за усвояване през 2023 г., към 30.10.2022 г. е 575 104 м³.

Своевременното усвояване на дървесината от засегнатите съхнещи ясенени пояси и повишеното търсене на дървесина от местното население наложиха в годишния план за 2023 г. да бъдат правени промени.

1. Подпомагане на естественото възобновяване.

Подпомагане на естественото възобновяване в ТП на СИДП е извършено върху площ от **42 232 дка**, при разчет **48 547 дка.**, от тях 27 395 дка са финансирани от европейски проекти и програми. Отчитайки важността на мероприятията при процеса на възобновяване, и през 2023 г. продължи политиката на предприятията за качеството на извършваното подпомагане на естественото възобновяване с оглед на това ефектът от тази дейност да бъде действително положителен.

фигура 5 - Подпомагане на естественото възобновяване

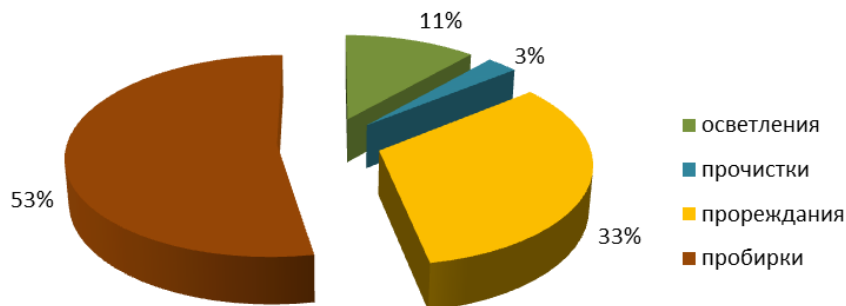
Заложените по разчет средства за ПЕВ са 4 965 591 лв., а реално изразходваните за мероприятията 4 271 234 лв., от които 919 400 лв. от ФИГ и 3 299 588 лв. от европейски проекти и програми.

2. Отгледни сечи.

Отгледните сечи са едно от най-важните мероприятията при стопанисването на горите на територията на СИДП. При първоначално планирани върху площ от **87 393 дка**, действително извършени **80 990 дка**.

Проведените осветления и прочистки без материален добив общо за СИДП са **9 602 дка**, на стойност **1 029 630 лв.**, при разчет **10 716 дка**, на стойност **1 152 469 лв.** От тях 9 320 дка на обща стойност 1 006 109 лв. са финансирани по програма ОПОС 2014-2020 г.

Най-голям дял от проведените отгледни сечи заемат пробирките – 42 900 дка, следвани от прорежданията – 26 507 дка, прочистки – 2 234 дка и осветления – 9 349 дка.

фигура 6 - Проведени отгледни сечи по видове

3. Селекционни сечи.

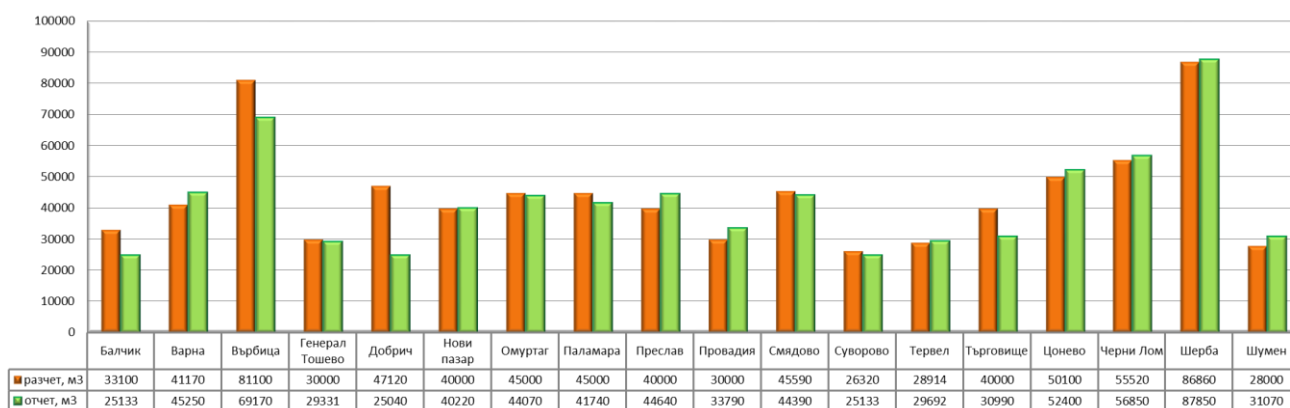
Селекционни сечи са предвидени за провеждане на площ от **1 499 дка**. Проведени са на площ от **1 355 дка**.

Всички селекционни сечи са съгласувани с ГСС.

4. Маркиране.

По първоначален разчет, общо за СИДП през 2023 г., за ЛФ 2024 г. бе предвидено маркиране на 793 796 м³ стояща маса, действително маркирани 756 759 м³, включително и насаждения за ЛФ 2023 г.

Изразходваните средства за тази дейност са **643 544 лв.** при разчет **1 063 736 лв.** Извършеното маркиране по ТП ДГС/ДЛС е следното:

Фигура 7 – Маркиран ЛФ през 2023 г.

Ежегодно с началото на вегетацията и разлистването във всяко едно териториално поделение е проведено съвещание по стопанисване на горите и МЛФ.

5. Лесозащитни мероприятия:

За 2023 година по отношение на лесозащитните мероприятия бяха планирани 54 192 лв. Усвоени са 17 278 лв., за провеждане на наземна химична борба с плевелите в горските култури върху площ от 633 дка, в района на ТП „ДЛС Балчик“, ТП „ДГС Генерал Тошево“ и ТП „ДЛС Тервел“. Проведена е механична борба срещу повреди от дивеч и мишевидни гризачи върху площ от 426,5 дка. Биологична борба срещу гъботворка е проведена на площ от 4 204 дка в ТП ДЛС Паламара и ТП ДЛС Черни Лом. Интегрирана борба през годината не е проведена. Изведени са санитарни сечи на площ от 2 119 дка.

ОХРАНА И ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ

1 .Изпълнение на мерките и мероприятията за защита на горските територии от пожари през 2023 година.

Горските пожари са сериозен екологичен, социален, икономически и стопански проблем. Те са една от основните опасности за структурата, състава и функционирането на горските екосистеми. Климатичните промени изиграват важна роля последните години, като доведоха до повишаване броя на възникналите горски пожари и размера на засегнатите от тях територии.

През изминалата 2023 г. на територията на Североизточно държавно предприятие са регистрирани **54 броя** пожара, които са засегнали **2 666 дка** горска територия, в т.ч. **2 дка** от типа - върхов пожар и **2 664 дка** - низов пожар. Разпределението на засегнатата от пожарите площ по видове гори е както следва:

Иглолистни –	264 дка;
Широколистни -	2 354 дка;
Смесени -	0 дка;
Триви, незалесени площи и мъртва горска постилка –	48 дка;

Сведение за разпределение на пожарите за Североизточно държавно предприятие за период 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.			
ДГС/ДЛС	Брой	Площ /дка/	В т.ч върхов
ДГС Варна	21	790	-
ДГС Ген.Тошево	8	181	-
ДГС Добрич	1	9	1
ДГС Провадия	3	1 430	-
ДГС Суворово	2	39	-
ДГС Цонево	3	8	-
ДЛС Балчик	5	74	-
ДЛС Тервел	-	-	-
ДЛС Шерба	4	37	-
ДГС Върбица	-	-	-
ДГС Нови Пазар	3	88	1
ДГС Омуртаг	2	4	-

ДГС Смядово	-	-	-
ДГС Търговище	-	-	-
ДГС Шумен	1	5	-
ДЛС Паламара	-	-	-
ДГС Преслав	-	-	-
ДЛС Черни Лом	1	1	-
ОБЩО	54 бр.	2 666 дка	2 дка

Характерно за пожарите в горските територии за последните 16 години са наблюдаваните два пика – пролетен, който е през февруари, март и до средата на април и летен - през юли, август и септември.

В сравнение през 2022 г. са допуснати 70 бр., а през 2023 г. са допуснати 54 бр. пожари. Намалела е и площта на пожарите в ГТ: 3739 дка. през 2022 г. на 2 666 дка. през 2023 г. По видове собственост разпределението е както следва:

№ по ред	Вид собственост	Площ през 2022 г. /дка/	Площ през 2023 г. /дка/
1	Държавна собственост	3 457,00	2 508,00
2	Общинска собственост	53,00	125,00
3	Частна собственост	219,00	29,00
4	Църковна собственост	-	-
5	Собственост на ЮЛ	10,00	4,00
ОБЩО		3 739,00	2 666,00

Това се дължи, както на превантивната дейност, така и на вложените от СИДП средства за оборудване на ППД и специализираните групи, обучение и разеснителни кампании.

През последните години се увеличи дела на обработваемите земеделски земи, което доведе до увеличаване на изградените минерализовани ивици. Това намаля риска от пожари за навлизането им в горски територии. Забраната да се почистват от слама и други остатъци чрез изгаряне в заповедите на Областните управители, тази година е изпълнена частично от ползвателите на земеделски земи. За 2023 година Областните управителни на Варна, Добрич, Шумен и Търговище издават заповеди за обявяване на пожароопасният сезон.

Основна причина за възникването на пожари в горски територии са небрежност при 40 бр. от пожарите, както и неспазването на изискванията определени с обявяване на противопожарния сезон, неизвестни 10 бр. и умишлен 4 бр. Независимо от сложната обстановка в по-голямата част от случаите специализираните групи по места успяха да ги локализируют и угасят съвместно с РС ПБЗН и доброволци.

Данните за 2023 година сочат, че 98,20 % или общо 2 618 дка от опожарената площ е заета с гори, а 1,8 % или 48 дка са незалесени площи, треви и мъртва горска постилка.

Най-голям дял от опожарените площи през 2023 г. се пада на държавна собственост – 94,10 %, общинска собственост – 4,70 %, частна собственост – 1,10 % и собственост на юридически лица – 0,10 %.

Сред основните причини, освен метеорологичния фактор, са и небрежността от земеделските стопани, най-вече при почистване на пасища, стърнища и необработваеми земеделски земи.

През 2023 г. противопожарните мероприятия бяха разчетени на стойност 184 558 лв. За годината са усвоени 76 091 лв. в т.ч.

- гасене – 2 725 лв.
- пожаронаблюдатели – 25 771 лв.
- лесокултурни прегради – 7 705 лв. – 21 100 л.м.
- бариени прегради – 0 лв.
- минерализовани ивици – 10 779 лв. – 502 595 л.м.
- -други средства /поддържане ПП депа, пожаронаблюдатели, предпазни средства и защитни облекла, ПП табели и др./ - 29 111 лв.

През изминалата година се извършиха съвместни проверки от служители на териториалните поделения и служители на съответните РС „ПБЗН” по отношение изпълнение на заложените мерки в програмите и бяха съставени протоколи с предписания. Същите бяха изпълнени.

По предложения на директорите на РДГ Варна и Шумен са издадени заповеди за обявяване на пожароопасния сезон в горските територии през 2023 г. за периода от месец март до месец октомври.

През годината, в резултат на създадената организация и благодарение на незабавната и адекватна реакция на горските служители голяма част от случаите при получаване на сигнал за пожар не е допуснато навлизане на огъня в горските територии. За това основна роля има изградената система на тел.112. Получаваните на него сигнали за възникнали пожари в горските територии или в близост до тях моментално се препращат на специализираните групи в териториалните поделения, които осъществяват проверка на място и предприемат първоначални действия по гасене. Всички противопожарни депа са подновени, боядисани и оборудвани преди пожароопасния сезон. СИДП Шумен разполага с 11 бр. специализирани автомобили и с 184 бр. защитни облекла. Поставени са 184 бр. предупредителни табели. Раздадени са флаери с противопожарно съдържание и обръщение към населението за оказване на съдействие при възникване на пожар.

Всички служители на ТП са запознати с плана за действие при възникване на горски пожари.

2. Опазване на горските територии от нарушения.

СИДП Шумен организира дейността по опазване на държавните горски територии върху площ 327 582 ха от 290 горски надзиратели, 24 ловни стражари и 2 временни контролни горски пункта. През 2023 година от предвидените по разчет средства за опазване на стойност 413 640 лв. са усвоени 253 790 лв., като сума за гориво на автомобилите от предвидените 337 780 лв. са усвоени 239 815 лв. и предвидени други разходи предвидени 64 528 лв. усвоени 47 073 лв.

През 2023 г. служителите по горите при „Североизточно държавно предприятие“ ДП са извършили 35 259 бр. проверки на превозни средства, лица и обекти свързани с ползването,

преработката и търговията с горски ресурси. За констатираните нарушения по ЗГ и ЗЛОД са съставени 457 бр. акта за установени административни нарушения. Най-много преобладават актовете, съставени за нарушение на ЗГ - 456 бр. или 99 %, по ЗЛОД – 1 броя или 1 %. Размера на дървесината по разкрити и неразкрити нарушения възлиза на 329,62 м³ дървесина. През годината са задържани 1,5 м³ обла строителна дървесина и 265,2 пр.м³ дърва за огрев. Задържани са 10 бр МПС, 74 бр. каруци, 3 бр. коне, 14 бр. БМВТ, 10 бр. други инструменти за дърводобив.

Основните констатирани нарушения продължават да са свързани със сеч на немаркирани дървета, транспортиране на дървесина немаркирани контролна горска марка и непридружена с превозен билет, както и съхраняване на дървесина с незаконен произход.

3. Взаимодействие с други институции.

Във връзка с повишаване качеството и ефективността на функциите и задачите по опазване на горите и изискванията в нормативната уредба са прилагани, през годината, различни схеми за охрана на горите държавна собственост, което даде отражение върху дейността по намаляване броя на нарушенията, а именно:

– Взаимодействието на служителите по опазването на горските територии е предимно със служителите на МВР. От друга страна при констатиране на нарушения по горското законодателство, служителите на МВР се обръщат за съдействие и съставяне на актове към служителите по горите. Организирането на съвместни акции е с цел преустановяване на нарушенията и респектиране на потенциалните извършители.

– GPS - устройства за позициониране и проследяване на движението на товарните превозни средства, транспортиращи дървесина и недървесни горски продукти.

– По утвърден, ежемесечен, график от Директора на СИДП ДП гр. Шумен се извършват съвместни проверки с участието на мобилни контролни екипи на ТП ДГС/ДЛС, РДГ и МВР, в горските територии и частни дворове в населените места за незаконно съхранение на дървесина.

4. Райони с концентрация на нарушенията и допуснати инциденти.

Най-голям брой нарушения по Закона за горите през 2023 г. са констатирани в районите в близост до махалите с ромско население, като се изсичат отделни дървета, близко до изградените пътища. Това обикновено се извършва от безработни лица с цел продажба на добитата дървесина. Тук трябва да се има предвид, че става въпрос за нарушения с малък обем дървесина от 0,5 до 1 куб. м. дърва за огрев.

Има случаи на организирани групи за незаконна сеч и опити за разправа с наши служители. При задържане на незаконните средства и вещи нарушителите в болшинство напускат местата на нарушения. Вещите и средствата биват задържани, но възможността за съставяне на актове се възпрепятства.

Голям брой от нарушенията по Закона за горите през 2023 г. са констатирани в област Варна – кв. Аспарухово, кв. Владиславово и в землищата на селата: Синдел, Каменар, Старо Оряхово, Ново Оряхово, Рудник, в област Добрич - в землищата на селата: Безмер, Карапелит, Орляк, Зърнево, Стожер, Снежина, Величково, Градинарово, Присад, Лозенец, Пчеларово и Радан войвода. В област Шумен в землищата на селата: Марково, Косово, Мировци, Стоян Михайловски, Вълнари, Пет могили, Векилски, Тодор Икономово, Златар, Вардун, Подгорица, Пробуда, както и град Омуртаг, в селата към област Търговище са Голямо Ново, Дралфа, и др.

Особено уязвимо място е ПП “Шуменско плато“ - защитена територия, попадаща в „Натура 2000“, което е в непосредствена близост до гр. Шумен.

В тези райони е концентрирана работата по опазването на горските територии от служителите на териториалните поделения.

Към 31.12.2023 г. в Централно управление на СИДП ДП гр. Шумен са сформирани пет мобилни контролни екипа от служители, които отговарят на изискванията посочени в чл.190 ал.1 във връзка с параграф 1, т.33 от ЗГ. На съответните мобилни контролни екипи са предоставени надлежно оборудвани автомобили с висока проходимост и специален режим на движение.

Сформираните екипи извършват своята дейност по изготвен график, като с предимство се включват районите с концентрация на нарушения, обхващайки всички основни пътни артерии в региона и представят информация ежеседмично. Обект на проверки са транспортните средства с дървесина, като горските служители, от мобилните екипи на СИДП Шумен, следят за съответствие между реално превозвани асортименти и записаните данни в превозния билет.

При изработване на ежемесечните графици за работа на мобилните контролни екипи се спазва принципа за размяна от административно създадените към едно ТП да осъществяват контролната си дейност в друго ТП, намиращо се в обхвата на СИДП ДП Шумен. От тези данни ясно се вижда, че постигнатите резултати и ефектът от извършените проверки с мобилните контролни екипи е значителен.

От „Център – 112“ през 2023 г. са подадени 947 бр. сигнала, за пожари 280 бр., за незаконен сеч – 80 бр., нарушения по ЗЛОД – 71 бр., за транспортиране на материали немаркирани с КГМ и непридружени с ПБ – 13 бр., съхранение на дървесина без ПБ и КГМ – 2 бр., продажба на незаконна дървесина - 1 бр., нарушения на ЗРА - 1 бр., други – 19 бр.

5. Основни проблеми при опазването на горските територии и предложения за оптимизиране на дейностите.

Основни проблеми:

- Основен проблем при опазване на горските територии е голямата разпокъсаност на горите в равнинните териториални поделения и наличието на добре изградената пътна мрежа, което улесняват достъпа на нарушителите до горските територии;
- Нарушителите обикновено са организирани в групи, които на изходните пътища поставят наблюдатели, които им съобщават за движението на горските служители;
- Ниската събираемост на влезлите в сила наказателни постановления, незаплащането на глобите и санкциите създават чувство на ненаказуемост и нарушенията в горите продължават;
- Лицензираните лесовъди, упражняващи частна лесовъдска практика във фирмите ползватели на дървесина избягват да съставят актове за нарушения и не извършват вменения им по закон дейности по опазване на горските територии;
- Част от нарушенията се изразяват в сеч и транспортиране на единични стъбла или части от тях. При констатиране на нарушения от такъв вид, нарушителят, без установена самоличност, оставя стъблото и напуска мястото на проверката, при което се възпрепятства изпълнението на служебните задължения на служителите на горите, относно съставянето на АУАН на нарушението;
- Безработицата в районите прави част от населението нарушители;

Предприети мерки за оптимизиране на дейностите:

- Засилване присъствието на служителите, отговарящи по опазване на горските територии, в районите с концентрация на нарушения през есенно-зимния сезон.
- Задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев.
- Ежеседмично запознаване на обществеността чрез средствата за масова информация за извършените проверки, съставени актове и задържани предмети и вещи вследствие от дейността на служителите по опазване на горите.
- Повишаване квалификацията на служителите в териториалните поделения чрез ежегодно провеждане на обученията относно констатирането на нарушението и съставяне на АУАН.
- Прилагането на Регламент №995/2010 г. на Европейския парламент, чиято основна цел е борбата с незаконната сеч на дървесина и свързаната с нея търговия.
- Обезпечаване на служителите ангажирани с опазването на горските територии с автомобили с висока проходимост и термовизионни устройства.
- Изграждане на всички предвидени противопожарни прегради и ежегодното им почистване преди началото на летните месеци.
- Осигуряване на достатъчен брой специализирани високопроходими автомобили за патрулиране и първоначална атака на горските пожари.
- Упражняване на ефективен превантивен контрол върху земеделските територии от страна на местната и изпълнителна власт. Търсене на адекватна наказателна отговорност от лицата, извършващи самоволно и безразборно палене на стърнища и пасища във и извън горските територии.
- Засилване охраната на дивеча в ПЛСР.

Основните проблеми при опазването на горските територии възникват през зимните отоплителни месеци. Повечето от извършените и констатирани нарушения са през месеците октомври, ноември, януари, февруари и март.

Основен принцип и похват в работата на „Североизточно държавно предприятие“ ДП гр. Шумен по опазване на горите е засилено присъствие в горските територии за предотвратяването на нарушенията. С превантивната дейност, която прилагаме, се ангажират напълно служителите на предприятието. Изразходват се много средства и време, но с цел опазване на горските територии от посегателства.

6. Наказани служители във връзка с неизпълнение на служебните си задължения по опазване на горските територии:

През годината във връзка с неизпълнение на служебните си задължения има наложени дисциплинарни наказания на бр. служители:

- ТП „ДЛС Смядово“ – 2 бр.
- ТП „ДГС Черни Лом“ – 4 бр.
- ТП „ДГС Омуртаг“ – 1 бр.
- ТП „ДГС Търговище“ – 1 бр.
- ТП „ДГС Върбица“ – 1 бр.
- ТП „ДЛС Шерба“ – 1 бр.

- ТП „ДЛС Тервел“ – 2 бр.
- ТП „ДГС Добрич“ – 1 бр.

Б. ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ И ЛОВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Общата дивечопригодна площ в района на дейност на СИДП ДП възлиза на 1 391 144,2 ха от които 27,30 % горски територии. Дивеча, обитаващ 10250 810,1 ха, представляващи 90 % от общата площ, разпределена в 389 ловностопански района, е предоставен за стопанисване и ползване на 18 193 ловци, обединени в 27 ловни сдружения. Ловностопанските райони на ловните стопанства, оградените площи и дивечовъдните участъци на държавните горски стопанства са 77 брой, с площ от 140 334,1 ха, представляващи приблизително 11 % от общата дивечопригодна площ.

Дивечовъдните участъци на горските стопанства са 33, като в 19 от тях стопанисването и ползването на дивеча е предоставено на юридически лица по реда на чл. 36 от ЗЛОД, а други 7 са прехвърлени в ловностопанско отношение към някои от ТП ДЛС. Останалите се стопанисват от ТП ДГС съгласно разпоредбите на ЗЛОД.

Уникалният комплекс от природни дадености, съчетан с рационално и умело стопанисване, създава условие за развитието на популации с отлични трофейни качества от благороден елен, сърна, дива свиня, елен лопатар и муфлон. В резултат от това през 2023 г. на територията на петте ДЛС са отстреляни както следва: Бл. Елен 152 бр., Ел. Лопатар 25 бр., Сърна 27 бр., Дива свиня 222 бр., Муфлон 19 бр., Чакал 439 бр. Лисица 168 бр.

Територията на предприятието е изключително благоприятно и за развитието на заек, фазан, яребица, пъдпъдък, бекас, гъска и патица.

По данни от проведената таксация през пролетта на 2023 г. запаса на едър дивеч на територията на предприятието в ДЛСР, ДУ, БИСД и ПЛСР е както следва: благороден елен – 10 875 бр.; елен лопатар – 1 062 бр.; сърна – 11 582 бр.; дива свиня – 6 069 бр.; муфлон – 718 бр. и вълк – 52 бр. Запасът на дребен дивеч е: заек – 50 213 бр.; фазан – 33 335 бр.; яребица – 32 731 бр.; чакал – 11 304 бр.; лисица – 6 115 бр.; дива котка – 2 555 бр.; бялка – 2 197 бр.; язовец – 2 998 бр.; черен пор – 560 бр.; сврака – 10 379 бр.; сива врана – 5 107 бр. и посевна

врана – 5 121 бр.

Държавните ловни стопанства и държавните горски стопанства, стопанисващи дивеча в ловностопанските райони на територията на СИДП ДП, извършват дейности по запазване и обогатяване на видовото разнообразие на дивеча, изграждане на ловностопански съоръжения и провеждане на биотехнически мероприятия, възпроизводство, разселване, опазване и охрана на дивеча, аклиматизация и реаклиматизация на дивеча, подобряване на екстериорните и трофейните му качества, ползване на дивеч и дивечови продукти в т.ч. и провеждане на организиран ловен туризъм, ползване от горските територии - държавна собственост, за съхраняване качествата на биотопите и подобряване на местообитанията.

Основните видове едър дивеч, обект на организиран ловен туризъм в района на дейност на СИДП ДП са благородния елен, сърната, дивата свиня, която след тази пандемия от АЧС не би могло да бъде основен вид, а по скоро съпътстващ. От дребния дивеч заека, яребицата и фазана. Интерес за гостите на стопанствата представляват също муфлонът, елена лопатар, пъдпъдъка и водоплаващия дивеч.

Традиционно резултатите от ОЛТ за СИДП ДП гр. Шумен са добри, но през тази година не може да не се отбележи негативното влияние от загубите на численост при дивата свиня, както и огромния удар който нанесе на бранша пандемията от Covid-19. Вследствие на това се стигна до значително понижаване на реализираните приходи като резултат от редица неосъществени ловни излети по едната или другата причина. Множество резервации бяха отменени въпреки старанието и мерките които бяха предприети за да се осигури спокойствие и сигурност на клиентите. Въпреки това постигнатите резултати естествено са следствие от професионализма, сериозните усилия и старания полагани от специалистите, техните отлични умения, но и от факта, че в района на дейност на „Североизточно държавно предприятие“ ДП гр. Шумен попадат 5 от водещите ловни стопанства на България - ДЛС Балчик, ДЛС Черни Лом, ДЛС Тервел, ДЛС Паламара и ДЛС Шерба.

Реализираните приходи от СИДП от ловностопанска дейност през 2023 г. при разчет **1 479 000 лв.** са общо в размер на **1 217 736 лв.**, в т.ч. от договори за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча и наем на ловни бази – **371 635 лв.**

При разчет на разходите за изпълнение на ловностопанските мероприятия **3 411 425 лв.** са изразходвани общо **2 555 545 лв.**

През 2023 г. териториалните поделения към СИДП ДП са обработили над **8 976 дка** площи от специализираната фуражна база за дивеча. През отчетния период са ремонтирани и построени общо над **296 бр.** биотехнически съоръжения.

Особено внимание в ловностопанско отношение следва да се отдели на един основен проблем, както за СИДП, така и в национален мащаб. През последните няколко години освен от огнища на заболяването „Африканска чума по свинете“ /АЧС/ беше обзета и от пандемичното влияние на covid 19. В последствие също така влияние върху лова окзва и болеста Инфлуенца /А/ грип по птиците. Тези обстоятелства имат изключително тежки последствия за ловното стопанство и за икономиката на страната като цяло. В тази връзка СИДП положи старания да бъдат изпълнени всички поставени задачи и разпоредби на МЗХ. При констатирането на огнищата на АЧС в обхвата на СИДП стопанствата осигуриха кадрово и материално контрола и изпълнението в голяма степен на мерките за ликвидирането им в т.ч. и дезинфектанти за участващите, подпомагане на стопанисващите дивеча ЛРД, организиране на загробването на откритите трупове на диви свине и т.н. Наличието обаче на това заболяване в популацията на дивата свиня е и ще бъде съществен проблем за ловното стопанство и ОЛТ.

III. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ПРЕДПРИЯТИЕТО

1. СИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

1.1. Политически риск

Политическият риск отразява влиянието на политическия процес в страната, който от своя страна влияе върху възвращаемостта на инвестициите. Степента на политическия риск се асоциира с нестабилността и множеството промени на водената от правителството икономическа политика и като следствие от това с опасността от негативни промени в инвестиционния климат.

На база посоченото и познаването на политическата среда в страната към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме политическия риск като: **висок**.

1.2. Макроикономически рискове

1.2.1. Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни последици върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промени във валутния курс.

Въвеждането на еврото като разплащателна единица в Европейския съюз доведе до практически фиксиран обменен курс 1.95583 лв. за едно евро. Следователно валутният риск за базиран на еврото инвеститор е практически сведен до нула.

Предприятието е изложено на валутен риск основно спрямо щатския долар, който е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев. За да намали валутния риск Предприятието контролира паричните потоци в тази валута.

На база посоченото по-горе познаването на икономическата среда към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме валутния риск като: **среден**.

1.2.2. Инфлационен риск

Инфлацията в страната е важен фактор, касаещ реалната възвращаемост на инвестициите. Основните рискове, свързани с инфлацията, се отнасят до развитието на международните цени и до темпа на икономически растеж в страната.

Средногодишна инфлация					
2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
2.8%	3.1%	1.7%	3.3%	15.3%	9.5%

Източник: НСИ

Рязката инфлация в цените на енергийните суровини оказва пряко влияние върху цените за отопление, транспорт и енергия на домакинствата, а в по-дългосрочен план това може допълнително да ускори инфлацията в почти всички потребителски стоки.

Изхождайки от динамиката в нивата на инфлацията, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме инфлационния риск като: **висок**.

2. НЕСИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

2.1. Технологичен риск

Технологичният риск е произведен от необходимите технологии за обслужване на дейността на предприятието и от скоростта, с която се развиват те.

На база използваните от предприятието ни технологии и познаването на технологичните тенденции на развитие на бранша, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме технологичния риск като: **среден**.

2.2. Фирмен риск

Свързан е с характера на основната дейност на предприятието, с технологията и организацията на дейността, както и с обезпечеността на предприятието с финансови ресурси; подкатегории на фирмения риск са: бизнес риск и финансов риск; основният фирмен риск е свързан със способността на предприятието да генерира приходи, а оттам и печалба.

На база посоченото по-горе и спецификата на дейността ни към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме фирмения риск като: **среден**.

2.3. Финансов риск

Финансовият риск на предприятието е свързан с възможността от влошаване на събираемостта на вземанията, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние. Като основен проблем в макроикономически аспект са високите стойности на междуфирмена задлъжнялост.

Управлението на финансовия риск за предприятието е фокусирано върху оптимизиране на оперативните разходи, повишаване събираемостта на вземанията, определяне на адекватни и конкурентоспособни цени на продуктите и услугите, адекватна оценка на формите на поддържане на свободни ликвидни средства.

На база посоченото по-горе и анализа на финансовото ни състояние, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме финансовия риск като: **среден**.

2.4. Ликвиден риск

Неспособността на предприятието да покрива насрещните си задължения е израз на ликвиден риск. Ликвидността зависи главно от наличието в предприятието на парични средства или на съответните им алтернативи. Другият основен фактор, който влияе силно е свързан с привлечения капитал. Той се поддържа в оптимално равнище, като се контролира, както нивото на заемните средства, така и стойностите на задълженията към доставчиците и кредиторите на предприятието.

Предприятието управлява ликвидността на активите и пасивите си чрез анализ на структурата и динамиката им и прогнозиране на бъдещите входящи и изходящи парични потоци.

На база посоченото по-горе и анализа на задълженията на предприятието ни, както и съотношението между собствения ни и привлечен капитал към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме ликвидния риск като: **среден**.

2.5. Ценови риск

Ценовият риск е определен в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешните производствени разходи. Продажната цена е съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на предприятието и да носи определено ниво на печалба.

На база посоченото по-горе, пазарната конюнктура, както и себестойността на добитата от нас продукция и нивото на печалбата ни, към момента на изготвяне на настоящия доклад

оценяваме ценовия риск като: **среден**.

2.6. Риск свързан с паричния поток

Рискът, свързан с паричния поток, разглежда преди всичко проблемите с наличните парични средства в предприятието. Икономиката е в криза и паричните потоци като цяло са нестабилни. Тук главна роля играе договорната политика, която е съобразена и защитава собствените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти и други контрагенти, както и навременни плащания на задълженията.

Управлението на риска, свързан с паричните потоци за предприятието изисква поддържане на положителна стойност на ликвидността, т.е. готовност за посрещане на текущите задължения.

На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите ни парични потоци, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с паричния поток, като: **среден**.

2.7. Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към предприятието. Предприятието е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като например възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други.

Излагането на предприятието на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период.

Предприятието следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и / или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на предприятието е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме кредитния риск като: **среден**.

2.8. Инвестиционен риск

Инвестиционният риск се предопределя в това, реалната доходност от направена инвестиция да се различава от предварително планираната такава.

За управление на инвестиционния риск, може да се приложи т.нар. хеджиране - застраховка срещу неблагоприятни събития, която не ги предотвратява, но ограничава последиците от тях.

На база посоченото по-горе и реализираните от нас инвестиционни мероприятия към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме инвестиционния риск като: **среден**.

2.9. Регулативен риск

Регулативният риск е свързан с вероятността да се понесат загуби в резултат на нарушения или неспазване на законовите и подзаконовите нормативни актове, както и от загуби в резултат на интервенция на данъчните власти. Този риск се отнася и за промени в нормативната база, свързани с опазването на околната среда, както и с вероятността предприятието да не бъде в състояние да изпълнява предписанията и изискванията на екологичното законодателство и компетентните органи, за което да му бъдат налагани

съответните наказания.

На база посоченото по-горе и прилаганата от предприятието ни екологична политика и познаването на нормативната база, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме регулативния риск като: **среден**.

2.10. Рискове, свързани с продуктите и пазарите

Този риск се свързва с възможността на предприятието да произвежда дадена продукция или услуги, за които няма пазар.

Във връзка с горното и изхождайки от изпълнението на продуктовата и пласментната ни политики, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с продуктите и пазарите като: **среден**.

2.11. Риск, свързан с корпоративната сигурност

Този риск е актуален и засяга редица аспекти от фирмената сигурност като ефективно противодействие на нелоялната конкуренция; надеждна защита на търговската тайна; прилагане на практически мерки за редуциране и неутрализиране на корпоративни заплахи; мотивиране, обучаване и възпитаване на служителите за избягване пропуски в системата за фирмена сигурност.

На база посоченото по-горе и познаване нивото на фирмена сигурност, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме риска, свързан с корпоративната сигурност като: **среден**.

3. СПЕЦИФИЧНИ РИСКОВЕ

Специфичните за дейността на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП произтичат от естеството на основната дейност на предприятието, както и от силната зависимост на предприятието от националната и Европейската регулация.

3.1. Зависимост от ключов персонал

През последните години в България се наблюдава спад, както на броя на професионалните училища в областта, в която предприятието развива своята дейност, така и на броя ученици в специалните паралелки, а обучителните програми и оборудването в училищата са остарели. Всичко това води до намаляване на професионалистите и сериозни трудности при набирането на специализиран персонал. Ако предприятието не съумее да осигури необходимия брой квалифицирани служители за дейността си, това би затруднило цялостния процес и изпълнението на договорните ангажименти на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП, а оттам би влошило значително оперативните му резултати и финансово състояние.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме този риск като: **среден**.

3.2. Екологичен риск

Екологичният риск се свързва със замърсяването на околната среда и съвременните мерки за нейното опазване. Във връзка с това „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП развива своята дейност, съобразявайки се с изискванията за опазване на околната среда.

Общата площ на държавните горски територии, включени в района на дейност на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП е 321 638 ха, като залесените горски

територии възлизат на 94 % с площ от 302 355 ха.

Предвид спецификата на дейността на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП е изложено на екологичен риск.

Предприятието провежда отговорна политика по отношение на елиминирането на екологичния риск, намаляване на замърсяването на околната среда и своевременните мерки за нейното опазване.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме този риск като: **среден**.

3.3. Неблагоприятни природни и климатични условия, аварии, бедствия и природни стихии

Предвид основната дейност на предприятието неблагоприятните природни и климатични условия могат да попречат на нормалното функциониране на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП и да окажат негативно влияние върху финансовите му резултати.

Аварии, бедствия и природни стихии също представляват съществен риск за дейността на предприятието.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме този риск като: **висок**.

3.4. Финансов риск, свързан със земеделската дейност

Ръководството на предприятието отчита този риск и е разработило стратегия за неговото управление:

След реколтиране на селскостопанската продукция се предприемат необходимите мерки за нейното съхранение в зърнобази или обособени за целта други бази. С оглед минимизиране на ценовия риск, голяма част от земеделската продукция, предназначена за продажба се реализира в текущата година. Изписването на селскостопанската продукция за нуждите на ловно-стопанските мероприятия се извършва на база видове и брой дивеч, установен при таксация на дивеча в държавните ловностопански райони, като изписването на продукцията е в хронологичен порядък, с оглед незадържане на стари количества и обновяване на запасите.

През 2023 г. възниква правен казус по прилагането на чл. 54 от Закона за подпомагане на земеделските производители (в сила от 01.01.2023 г.) във връзка с изпълнението на критериите за активен земеделски стопанин от страна на СИДП ДП, в резултат на което за 2023 г. не са признати, респективно не са получени субсидии по СЕПП. Това ще доведе до сериозни затруднения във връзка с финансиране на земеделската дейност и ще окаже негативно влияние върху финансовите резултати на предприятието.

На база посоченото по-горе, към момента на изготвяне на настоящия доклад оценяваме този риск като: **висок**.

IV. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИ И НЕФИНАНСОВИ ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТА ОТ ДЕЙНОСТТА, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ИНФОРМАЦИЯ ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ЕКОЛОГИЯТА И СЛУЖИТЕЛИТЕ

1. Финансова политика през 2023 г.

Финансовата политика на предприятието касае способността му да:

- изпълнява задълженията си навременно;

- реализира добра събираемост на вземанията.

Финансовата политика отчита влиянието на ключови фактори като:

- междуфирмени вземания и задължения;
- събираемост на вземанията;
- ценова политика;
- данъчна политика и ползването на данъчни облекчения;
- технологична обезпеченост на предприятието;
- стимулиране и регулиране на производството и потреблението;
- пазари за реализация на произведената продукция / предлаганите услуги;
- конкурентоспособност на предприятието;
- взаимоотношения с финансово-кредитни институции;
- държавни субсидии за подпомагане на дейността;
- развитие на международните отношения.

Финансовата политика включва следните принципи:

- стриктно спазване на действащото законодателство;
- мониторинг на ключови финансови показатели;
- обезпечаване на мениджмънта с финансово - счетоводна информация за вземане на решения;
- своевременно осигуряване на необходимите финансови ресурси за развитие на предприятието при възможно най-изгодни условия;
- ефективно инвестиране на разполагаемите ресурси (собствени и привлечени);
- управление на капитала и активите на предприятието (включително и привлечения капитал);
- финансово обезпечаване на съхранението и просперитета на предприятието.

2. Приходи и разходи

Общо за 2023 г. са реализирани приходи от дейността общо в размер на 79 951 хил.лв., от които нетни приходи от продажба 68 394 хил.лв., в т.ч. приходи от продажба на продукция 66 823 хил. лв., приходи от продажба на услуги 1 566 и приходи от продажби на стоки 5 хил.лв.; други приходи от дейността 11 249 хил.лв., в т.ч. приходи от финансираня 10 393 хил.лв.; увеличение на запасите от продукция и незавършено производство 279 хил.лв., разходи за придобиване на активи по стопански начин 26 хил.лв. и финансови приходи 3 хил.лв.

Спрямо предходната година е отчетено повишение на нетните приходи от продажби с 10 881 хил. лв., което се дължи основно на изпълнение на предвидените за 2023 г. количества за добив и реализация на дървесина и повишение в продажните цени на дървесината, спрямо 2022 г., съответно продажби от склад, завишение с 20.07 лв за пл.м.куб. и продажби на корен, завишение с 10.27 лв.

Структурен анализ по видове приходи

<i>Видове приходи</i>	<i>2023 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн.дъл %</i>	<i>2022 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн.дъл %</i>	<i>Изменение (хил.лв.)</i>	<i>%</i>
От продажба на продукция	66 823	83.58	56 118	88.57	10 705	19.08

От продажба на услуги	1 566	1.96	1 391	2.20	175	12.58
От продажба на стоки	5	0.01	4	0.01	1	25.00
Други приходи	856	1.07	469	0.74	387	82.52
Приходи от финансиране	10 393	13.00	4 431	6.99	5 962	134.55
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	279	0.35	914	1.44	(635)	(69.47)
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	26	0.03	31	0.05	(5)	(16.13)
Приходи от лихви	3	-	1	-	2	200.00
Общо	79 951	100.00	63 359	100.00	16 592	26.19

Приходите на предприятието за 2023 г. съответстват на осчетоводените и отразени в аналитичната и синтетична отчетност и са съобразени с нормативната уредба. При отчитане и признаване на приходите са съблюдавани принципите за текущо начисляване и за съпоставимост на приходите с разходите.

Реализираните през 2023 г. приходи от продукция заемат 83.58 % от общите приходи от дейността на предприятието.

Реализираните през 2023 г. приходи от услуги, в т.ч. ОЛТ представляват 1.96 % от общите приходи от дейността на предприятието.

Продажбите на предприятието са разпределени както следва:

Вид приходи	Дял в % в приходите от продажби
Приходи от продажби на готова продукция - дърводобив	74.83
Приходи от продажби на дървесина на корен	7.61
Приходи от ловно стопанска дейност	0.78
Приходи от вноски за стопанисване на дивеча	0.47
Приходи от селско стопанство	0.92
Приходи от странична дейност	0.32
Приходи от разсадници	0.02
Приходи от други продажби и услуги	1.66
Приходи от продажби на стоки	0.01
Приходи от финансираня	13.00

Общо разходите за дейността на предприятието през 2023 г. възлизат на 79 875 хил. лв., в т.ч. разходи по икономически елементи – 79 836 хил.лв., балансова стойност на продадени активи 27 хил.лв. и финансови разходи 12 хил.лв.

Структурен анализ по видове разходи

Видове разходи	2023 г. (хил.лв.)	Отн. дял %	2022 г. (хил.лв.)	Отн. дял %	Изменение (хил.лв.)	%
Материални разходи	5 020	6.29	5 430	8.66	(410)	(7.55)

Външни услуги	30 766	38.52	16 001	25.53	14 765	92.28
Амортизации	2 994	3.75	2 881	4.60	113	3.92
Обезценка на текущи активи	106	0.13	159	0.25	(53)	(33.33)
Разходи за персонала	36 239	45.37	33 365	53.24	2 874	8.61
Други разходи	4 711	5.90	4 775	7.62	(64)	(1.34)
Балансова стойност на продадените активи	27	0.03	65	0.10	(38)	(58.46)
Разходи за лихви	11	0.01	-	-	11	100.00
Други финансови разходи	1	-	-	-	1	100.00
Общо	79 875	100.00	62 676	100.00	17 199	27.44

С най-голям относителен дял в състава на разходите са разходите за персонал – 45.37 %, в т.ч. заплати и осигуровки, следвани от разходите за външни услуги – 38.52 % и от материалните разходи – 6.29 %.

Разходите са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащанията, съобразно принципа за текущо начисляване и съгласно изискванията за документалната обосновааност на стопанските операции.

Съпоставени общо приходите с разходите, отчетената счетоводна печалба за 2023 г. е в размер на 76 хил.лв., колкото е отчетената печалба от обичайната дейност. След преобразуване на счетоводния финансов резултат за данъчни цели и начисляване на отсрочен данък, предприятието отчита за 2023 г. балансова печалба 55 хил.лв.

На база горните резултати, за 2023 г. рентабилността на нетните приходи от продажби възлиза на 0.0008 или на 100 лв. нетни приходи е реализирана 0.08 лв. нетна печалба. Рентабилността на собствения капитал е 0.0023, т.е на 100 лв. собствен капитал е отчетена 0.23 лв. нетна печалба. Рентабилността на пасивите е 0.0040, т.е на 100 лв. привлечен капитал е отчетена 0.40 лв. нетна печалба. Рентабилността на реалните активи е 0.0008, т.е на 100 лв. реални активи е отчетена 0.08 лв. балансова печалба.

Ефективността на разходите за 2023 г. възлиза на 1.0010 или на 100 лв. разходи са отчетени 100.10 лв. приходи. Ефективността на приходите за 2023 г. възлиза на 0.9990 или 100 лв. приходи са реализирани срещу извършени 99.90 лв. разходи.

3. Активи и пасиви

Общият размер на активите към 31.12.2023 г. е в размер на 67 356 хил.лв. при 71 621 хил. лв. за предходната година. Дълготрайните активи по балансова стойност възлизат на 44 111 хил.лв. или 65.49 % от общите активи, а краткотрайните активи са в размер на 22 992 хил.лв. или- 34.13 %. Разходите за бъдещи периоди са 253 хил.лв. или 0.38 %.

Структурен анализ по видове активи

<i>Видове активи</i>	<i>31.12.2023 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн. дял %</i>	<i>31.12.2022 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн. дял %</i>	<i>Изменение (хил.лв.)</i>	<i>%</i>
Дълготрайни матер.активи	38 845	57.67	39 397	55.00	(552)	(1.40)

Нематериални активи	4 207	6.25	4 160	5.81	47	1.13
Дългосрочни фин.активи	1 059	1.57	1 088	1.52	(29)	(2.67)
Материални запаси	3 885	5.76	3 865	5.40	20	0.52
Вземания	4 896	7.27	2 431	3.39	2 465	101.40
Парични средства	14 211	21.10	20 582	28.74	(6 371)	(30.95)
Разходи за бѐд.периоди	253	0.38	98	0.14	155	158.16
Общо	67 356	100.00	71 621	100.00	(4 265)	(5.95)

През годината са придобити дълготрайни активи на обща стойност 3 836 хил.лв., в т.ч. земи – 388 хил.лв., трайни насаждения и гори – 96 хил.лв., сгради – 86 хил.лв., машини, производствено оборудване и апаратура – 605 хил.лв., транспортни средства – 200 хил.лв., стопански инвентар и компютърна техника – 60 хил.лв., горски пътища – 1 482 хил.лв., съоръжения – 30 хил.лв., други дълготрайни материални активи – 117 хил.лв., работни и продуктивни животни – 21 хил.лв., горско-стопански планове – 742 хил.лв., програмни продукти 1 хил.лв. и сертифициране 8 хил.лв. Отписаните такива са на обща стойност 202 хил.лв., в т.ч. машини, производствено оборудване и апаратура – 13 хил.лв., транспортни средства – 143 хил.лв., стопански инвентар и компютърна техника – 18 хил.лв., работни и продуктивни животни – 10 хил.лв., други дълготрайни материални активи – 10 хил.лв., програмни продукти 1 хил.лв. и сертифициране – 7 хил.лв.

Капитализираните разходи за придобиване на дълготрайни активи към края на периода възлизат на 1 781 хил.лв.

Пасивите на предприятието към 31.12.2023 г. са в размер на 13 651 хил.лв. при 15 355 хил. лв. за предходната година. В състава на задълженията, с най-голям относителен дял са другите задължения – 43.16 %, следвани от задълженията към персонала 2 833 хил.лв. или 20.75 % и задълженията към доставчици 1 781 хил.лв. или 13.05 %.

Структурен анализ по видове пасиви

<i>Видове задължения</i>	<i>31.12.2023 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн. дял %</i>	<i>31.12.2022 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн. дял %</i>	<i>Изменение (хил.лв.)</i>	<i>%</i>
Финансови предприятия	395	2.89	-	-	395	100.00
Доставчици	1 781	13.05	1 275	8.30	506	39.69
Получени аванси	245	1.79	711	4.63	(466)	(65.54)
Персонал	2 833	20.75	4 453	29.00	(1 620)	(36.38)
Осигурителни задължения	1 005	7.36	1 103	7.18	(98)	(8.88)
Данъчни задължения	439	3.22	1 043	6.79	(604)	(57.91)
Други задължения	5 892	43.16	5 769	37.57	123	2.13
Провизии за пенсии и други подобни задължения	327	2.40	288	1.88	39	13.54
Отсрочени данъци	734	5.38	713	4.65	21	2.95
Общо	13 651	100.00	15 355	100.00	(1 704)	(11.10)

Към 31.12.2023 г. по баланса на предприятието се водят финансираня на обща стойност 29 263 хил.лв. По съдържание същите представляват Финансиране на текущата дейност, в т. ч. компенсационно залесяване 1 134 хил.лв. и финансиране за ЛСМ 4 хил.лв.; финансиране за дълготрайни активи 5 620 хил.лв., Фонд „Инвестиции в горите” 21 887 хил.лв., в т.ч., неусвоен остатък от фонда 9 535 хил.лв. и усвоена част от фонда – остатък на финансирането за строителство на горски пътища след отчисляване на приходите на база начислените амортизации на въведените в действие горски пътища 12 352 хил.лв. и Финансиране по програми 618 хил.лв.

Към 31.12.2023 г. по баланса на предприятието се водят и приходи за бъдещи периоди – 52 хил.лв., които в голямата си част са предплатени наеми и ценови разлики по липси и начети.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране (провизии за пенсии) са признати на база актюерска оценка на вероятностите за заплащане на обезщетение в полза на служителите на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП за продължителен трудов стаж при пенсиониране. По своя характер те представляват дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране и включват сегашната стойност на задължението на предприятието за изплащане на обезщетения на наетия персонал към края на отчетния период при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране.

Общата ликвидност за отчетния период е 1.87, т.е. с наличните краткотрайни активи към 31.12.2023 г. в размер на 22 992 хил.лв., включващи материалните запаси, краткосрочните вземания и паричните средства, предприятието покрива текущите си задължения към края на периода, възлизащи на 12 279 хил.лв. Бързата ликвидност е 1.56, което показва, че краткосрочните вземания и паричните средства на предприятието са достатъчни за покриване на краткосрочните задължения. Незабавната ликвидност към 31.12.2023 г. възлиза на 1.16 или с наличните парични средства предприятието покрива напълно текущите задължения. Абсолютната ликвидност съответства на незабавната поради липса на краткосрочни финансови активи.

4. Собствен капитал

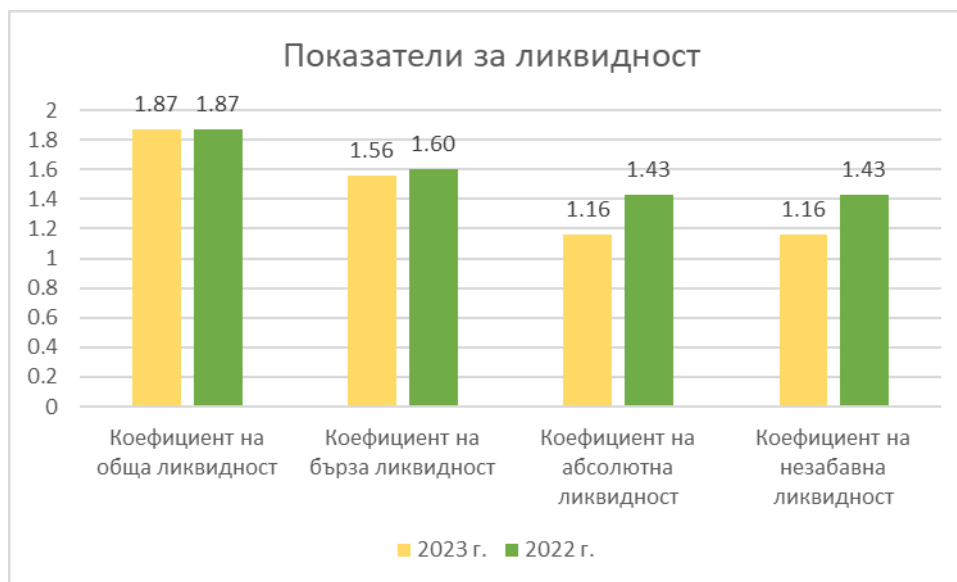
Структурен анализ по видове компоненти

<i>Видове</i>	<i>31.12.2023 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн. дял %</i>	<i>31.12.2022 г. (хил.лв.)</i>	<i>Отн. дял %</i>	<i>Изменение (хил.лв.)</i>	<i>%</i>
Основен капитал	8 144	33.39	8 144	32.73	-	-
Резерви	16 191	66.38	16 135	64.84	56	0.35
Текуща печалба/загуба	55	0.23	604	2.43	(549)	(90.89)
Общо	24 390	100.00	24 883	100.00	(493)	(1.98)

5. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

ЛИКВИДНОСТ

Показатели за ликвидност	2023 г.	2022 г.
Коефициент на обща ликвидност	1.87	1.87
Коефициент на бърза ликвидност	1.56	1.60
Коефициент на абсолютна ликвидност	1.16	1.43
Коефициент на незабавна ликвидност	1.16	1.43

Коефициент на обща ликвидност

Към 31.12.2023 г. стойността на коефициента на обща ликвидност на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП е 1.87 и се запазва спрямо стойностите му за 2022 г. През 2023 г. спрямо 2022 г., текущите активи на предприятието намаляват с 14.46 %, а текущите пасиви намаляват също с 14.46 %.

Коефициент на незабавна ликвидност

Към 31.12.2023 г. стойността на коефициента на незабавна ликвидност е 1.16 и намалява спрямо стойността му за 2022 г. През 2023 г. спрямо 2022 г. паричните средства на предприятието намаляват с 30.95 %, а текущите пасиви намаляват с 14.46 %.

Коефициент на бърза ликвидност

Към 31.12.2023 г. стойността на коефициента на бърза ликвидност е 1.56 и намалява в сравнение със стойността за 2022 г. През 2023 г. спрямо 2022 г. имаме повишение на материалните запаси на предприятието с 0.52 %, при намаление на текущите активи с 14.46 % и на текущите пасиви също с 14.46 %.

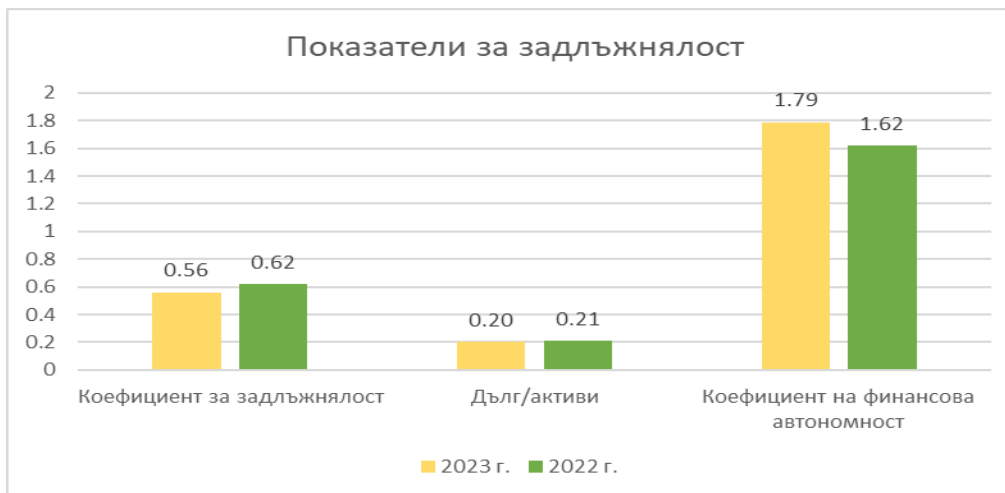
Коефициент на абсолютна ликвидност

Към 31.12.2023 г. стойността на коефициента на незабавна ликвидност е 1.16 и намалява спрямо стойността му за 2022 г. През 2023 г. спрямо 2022 г. паричните средства на предприятието намаляват с 30.95 %, а текущите пасиви намаляват с 14.46 %.

КАПИТАЛОВИ РЕСУРСИ

КОЕФИЦИЕНТИ НА ФИНАНСОВА АВТОНОМНОСТ

Показатели за задлъжнялост	2023 г.	2022 г.
Коефициент за задлъжнялост	0.56	0.62
Дълг/активи	0.20	0.21
Коефициент на финансова автономност	1.79	1.62

Коефициент на финансова автономност

Към 31.12.2023 г. стойността на коефициента на финансова автономност е 1.79 и се увеличава в сравнение с 2022 г. През 2023 г. спрямо 2022 г. собственият капитал на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП намалява с 1.98 %, а сумата на дълга на предприятието намалява с 11.10 %.

Коефициент на задлъжнялост

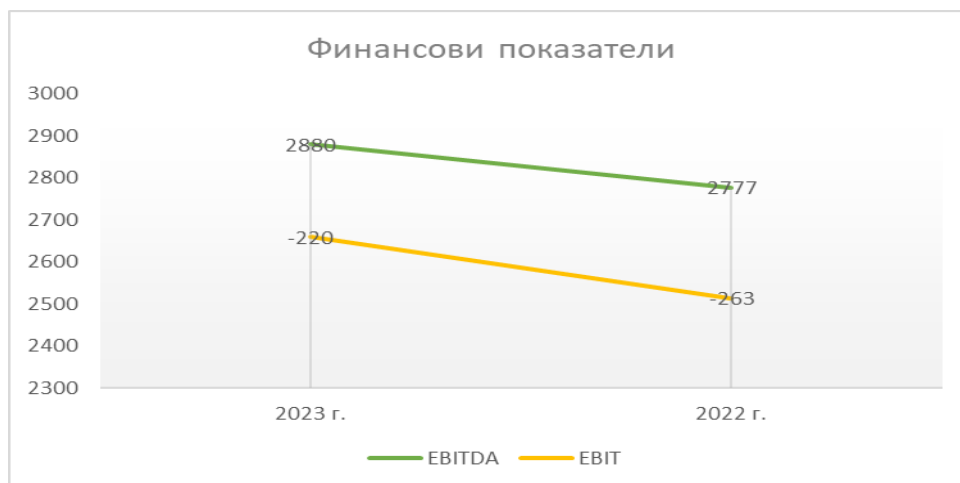
Към 31.12.2023 г. стойността на коефициента на задлъжнялост е 0.56 и намалява спрямо 2022 г. в следствие на намаляване на общия дълг.

Съотношение дълг към обща сума на активите

Съотношението Дълг/Активи показва директно какъв процент от активите на предприятието се финансира чрез дълг. Към 31.12.2023 г. стойността на съотношението Дълг/Активи е 0.20 През 2023 г. спрямо 2022 г. сумата на дълга на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП намалява с 11.10 %, а сумата на активите на предприятието намалява с 5.95 %.

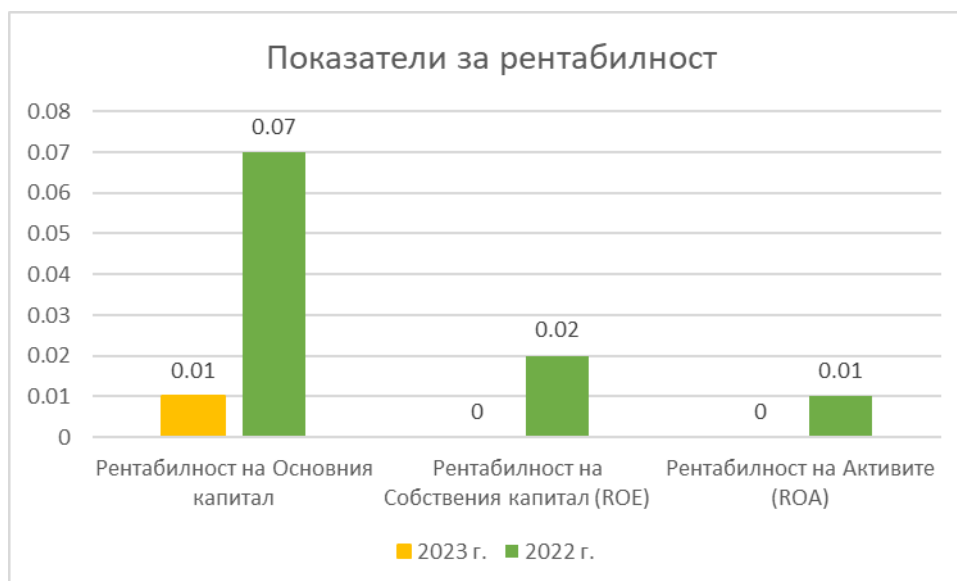
КЛЮЧОВИ КОЕФИЦИЕНТИ

Финансови показатели	2023 г.	2022 г.
ЕБИТДА	2880	2777
ЕБИТ	-220	-263

ПОКАЗАТЕЛИ НА РЕНТАБИЛНОСТ

Показатели за рентабилност	2023 г.	2022 г.
Рентабилност на Основния капитал	0.01	0.07
Рентабилност на Собствения капитал (ROE)	-	0.02
Рентабилност на Активите (ROA)	-	0.01

Рентабилност на Собствения капитал (ROE)

Към 31.12.2023 г. коефициентът на рентабилност на собствения капитал е 0.0023 или на 100 лв. собствен капитал се падат 0.23 лв. нетна печалба.

Рентабилност на активите (ROA)

Стойността на коефициента на рентабилност на активите към 31.12.2023 г. е на стойност 0.0008 или на 100 лв. реални активи се падат 0.08 лв. нетна печалба.

Рентабилност на Основния капитал

Към 31.12.2023 г. коефициентът на Рентабилност на основния капитал е 0.0068 или на 100 лв. основен капитал се падат 0.68 лв. нетна печалба.

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

За 2023 г. средносписъчната численост на персонала на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП е 1 000 души.

<i>Характеристики</i>	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
ФРЗ (хил.лв.)	29 855	27 680
Средно-списъчен брой на персонала	1 000	961
Средна месечна РЗ	2 488 лв.	2 400 лв.

(хил.лв.)

<i>Производителност на труда</i>	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Реализирани приходи	79 951	63 359
Средно-списъчен брой на персонала	1 000	961
Реализирани приходи на едно лице	79.95	65.93

(хил.лв.)

<i>Рентабилност на труда</i>	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Финансов резултат	55	604
Средно-списъчен брой на персонала	1 000	961
Рентабилност на едно лице	0.06	0.63

В резултат на горното може да се обобщи, че като цяло вътрешно-контролната среда в предприятието е на добро ниво, постигнато е ефективно разпределение на работата, техническото състояние на машините, съоръженията, оборудването и транспорта е на добро равнище, изпълнението на договорите е в определените рамки, не са допускани съществени просрочия на задължения, плащанията към доставчиците и кредитори са ритмични, клиентските вземания в общата им и значима част за предприятието са текущи и са уредени в по-голяма част след датата на баланса. Като цяло резултатите от финансовия анализ на дейността на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП за 2023 г. са задоволителни, имайки предвид несигурната икономическа обстановка и съществуващите вътрешно-присъщи рискове в отрасъла, свързани със силно-конкурентна бизнессреда, инфлационни, лихвени, валутни и ценови рискове и други пазарни и правителствени фактори. С оглед на това ръководството на предприятието следва политика на гъвкавост в договорните взаимоотношения с контрагентите, качество на продуктите и услугите, поддържане на добро техническо състояние на дълготрайните материални активи, строг контрол върху паричните потоци с оглед кредитния и ликвидния риск, разумна ресурсна обезпеченост, в т.ч. финансова, трудова, както и развитие на дейността в други посоки – бъдещи инвестиции, маркетинг, реклама и др. с цел балансиране на рисковете. В тази връзка ръководството счита, че предприятието е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за

преустановяване или съществено намаляване на дейността в обозримо бъдеще (12 месеца след датата на отчета).

6. ЕКОЛОГИЧНИ ВЪПРОСИ

Предприятието провежда отговорна политика по отношение на елиминирането на екологичния риск, намаляване на замърсяването на околната среда и своевременните мерки за нейното опазване. Във връзка с това „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП развива своята дейност, съобразявайки се с изискванията за опазване на околната среда.

Общата площ на държавните горски територии, включени в района на дейност на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП, е 321 638 ха, като залесените горски територии възлизат на 94 % с площ от 302 355 ха.

Съгласно чл. 178 от Закона за горите, за обезпечаване финансовата стабилност на държавното предприятие и осигуряване на целеви инвестиции за изпълнение на дейностите, възложени му със закона, предприятието формира фонд "Инвестиции в горите" и фонд "Резервен". Съгласно чл. 179 от същия закон, Фонд "Инвестиции в горите" се формира от част от продажната цена на дървесината и недървесните горски продукти, добивани от горските територии - държавна собственост, определена с постановление на Министерския съвет.

С ПМС № 343/15.12.2011 г. е определен размера на отчисленията за фонд "Инвестиции в горите" за „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП – 5 лв. за куб.м. дървесина. С ПМС № 144 на МС/03.07.2020 г. за изменение на горното ПМС, размера на отчисленията става 2 лв. за куб.м. При продажба на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия, отчисленията за фонд „Инвестиции в горите” от 2,5 лв. стават 1 лв. на куб.м. дървесина.

7. ДОКЛАДВАНЕ НА НЕФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Съгласно разпоредбите на чл. 61, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия, публичните предприятия, независимо от своята големина представят нефинансова декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството, както и отчети за оценка на риска, човешките ресурси и трудовите отношения, устойчивостта, въздействието върху околната среда, сделките между свързани лица и отчет за членовете на управителните и контролните органи, включително отчет за тяхното възнаграждение, отчет за изпълнението на възложените задължения за извършване на обществени услуги и на целите на публичната политика.

Нефинансовата декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството, както и информацията относно оценка на риска, човешките ресурси и трудовите отношения, устойчивостта, въздействието върху околната среда представлява отделен документ към настоящия доклад и са неразделна част от него.

V. ВСИЧКИ ВАЖНИ СЪБИТИЯ, КОИТО СА НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯТ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

След датата, към която е съставен годишният финансов отчет за 2023 г., няма настъпили важни събития.

VI. ВЕРОЯТНОТО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

В перспектива, очакваното бъдещо развитие на предприятието е свързано с продължаване на извършваните през отчетния период основни видове дейности, запазване и затвърждаване мястото на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП в отрасъла,

отстояване на завоюваните позиции и авторитет сред контрагенти и кредитори, предоставяне на качествени продукция и услуги, свързани с дърводобива, ловния туризъм, лесокултурната дейност и др., имайки предвид добрата техническа обезпеченост, както и добра обезпеченост с висококвалифициран персонал, съответно недопускане на текучество и особено важно – лоялност с партньори, персонал и институции – основен принцип на работа.

Стратегия за пазарно развитие:

- Задоволяване в максимална степен потребностите на основните потребителски сегменти;
- Предлагане на конкурентни цени;
- Бизнес сътрудничество;
- Поддържане на пазарно лидерство.

Стратегия на вътрешно развитие:

- Оптимизиране на оперативните разходи;
- Увеличаване производителността и рентабилността на труда;
- Повишаване квалификацията на работниците и служителите;
- Изграждане на екип от високо квалифицирани и мотивирани специалисти;
- Поддържане на финансова стабилност, постигната чрез балансиран ръст на приходите.

В предприятието има разработени политики, свързани със стратегически и тактически маркетинг. В стратегическия маркетинг водещи са продукта и целевите групи, за които е предназначен. Тактическият маркетинг засяга цената, позиционирането и развиваните дейности.

Стратегически маркетинг

- Познаване на клиентите/ целевата аудитория;
- Познаване в детайли характеристиките на продуктите/ услугите;
- Мониторинг на конкуренцията и конкурентните оферти.

Тактически маркетинг

- Реклама;
- Обхват и позициониране на продажбите;
- Интернет маркетинг;
- Ценообразуване;
- Управление на връзките с клиенти.

Продуктова политика

- Високо качество на произвежданите продукти/ предлаганите услуги;
- Използване на суровини и материали с доказано качество;
- Стриктно спазване сроковете за изпълнение.

Пласментна политика

- Преки канали за реализация;
- Присъствие на потребителски и индустриален сегмент;
- Присъствие на основните пазарни сегменти: търговски.

Договорна политика

- Договаряне с клиенти и доставчици при съблюдаване на законовите изисквания и правни процедури за възлагане на дейностите;
- Договори със стимули към постоянните клиенти;
- Договори, обвързани със защитни клаузи.

Ценова политика

- Следящи конкуренцията цени;
- Използване на "Пазарно-ориентиран метод на ценообразуване";
- Система на отстъпки за количества;
- Гъвкавост на разплащанията.

Кадрова политика

- Поддържане на оптимална структура на персонала;
- Принцип на съвместяване на длъжности;
- Ротиране на длъжности;
- Поддържане на висока квалификация на наетите служители;
- Поддържане на коректни отношения с персонала и създаване на персонал, способен да работи за целите на предприятието.

Социална политика

- Насърчаване на социалния статус на работещите в предприятието;
- Подобряване условията на труд;
- Стимулираща система за производствения персонал;
- Фирмени ценности и традиции.

Екологична политика

- Прилагане на мерки за техническо подобрене, осигуряващо съответствие с екологичното законодателство;
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве чрез създаване на безопасни условия на труд;
- Минимизиране на отпадъците;
- Предотвратяване на замърсяването чрез редуциране и свеждане до минимум на вредните емисии на въздуха и водите;
- Използване на ново поколение техники и съоръжения при осъществяване на дейността си.
- Повишаване на компетентността и екологичната култура на персонала с цел засилване на личната отговорност за опазване на околната среда и икономично потребление на ресурсите, в т.ч. природен газ, енергия, вода.

Инвестиционна политика

- Стратегически хоризонт на инвестициите;
- Модернизирани и степен на обновяване на материалната база.

В областта на инвестициите, предприятието следва твърда политика на разширяване и обновяване на сградите, машините, съоръженията, транспортните средства и други нетекущи активи, поддържане на горската инфраструктура, както и поетапно придобиване (изграждане) на дълготрайни активи, предвид високия размер на необходимите инвестиции, на база

съчетаване на различни източници на финансиране – собствени финансови средства, финансов лизинг, при необходимост банкови кредити и др. Важен приоритет в областта на инвестиционната програма е изграждането на горска инфраструктура чрез финансиране със средства от фонд „Инвестиции в горите“.

Съгласно чл. 178 от Закона за горите, за обезпечаване финансовата стабилност на държавното предприятие и осигуряване на целеви инвестиции за изпълнение на дейностите, възложени му със закона, предприятието формира фонд "Инвестиции в горите" и фонд "Резервен". Съгласно чл. 179 от същия закон, Фонд "Инвестиции в горите" се формира от част от продажната цена на дървесината и недървесните горски продукти, добивани от горските територии - държавна собственост, определена с постановление на Министерския съвет.

С ПМС № 144/03.07.2020 г. е изменено ПМС № 353/15.12.2011 г. и е определен размера на отчисленията за фонд "Инвестиции в горите" за „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП – 2 лв. за куб.м. дървесина. При продажба на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия, отчисленията за фонд „Инвестиции в горите” са 1 лв. на куб.м. дървесина.

VII. ДЕЙСТВИЯТА В ОБЛАСТТА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНАТА ДЕЙНОСТ

През 2023 г. в „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП не са провеждани научни изследвания и разработки, тъй като най-важната задача на ръководството на предприятието, в условията на засилена конкуренция е да запази досегашните позиции на „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП на българския пазар.

VIII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СОБСТВЕНИ АКЦИИ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187Д ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

„СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП е държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

IX. НАЛИЧИЕТО НА КЛОНОВЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Предприятието няма регистрирани клонове.

X. ИЗПОЛЗВАНИЕТО ОТ ПРЕДПРИЯТИЕТО ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

„СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП не е използвало финансови инструменти през 2023 г. за хеджиране на рискове от промяна на валутни курсове, лихвени нива или парични потоци.

XI. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СКЛЮЧЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СДЕЛКИ.

През 2023 г. предприятието не е сключвало съществени сделки.

XII. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СДЕЛКИТЕ, СКЛЮЧЕНИ МЕЖДУ ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ И СВЪРЗАНИ ЛИЦА, ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД, ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ТАКИВА СДЕЛКИ, КАКТО И СДЕЛКИ, КОИТО СА ИЗВЪН ОБИЧАЙНАТА МУ ДЕЙНОСТ ИЛИ СЪЩЕСТВЕНО СЕ ОТКЛОНЯВАТ ОТ ПАЗАРНИТЕ УСЛОВИЯ, ПО КОИТО ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ ИЛИ НЕГОВО ДЪЩЕРНО ДРУЖЕСТВО Е СТРАНА С ПОСОЧВАНЕ НА СТОЙНОСТТА НА СДЕЛКИТЕ, ХАРАКТЕРА НА СВЪРЗАНОСТТА И ВСЯКА ИНФОРМАЦИЯ, НЕОБХОДИМА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.

През отчетния период не са сключвани сделки между предприятието и свързани лица, както и не са правени предложения за сключване на такива сделки. През отчетния период не са сключвани сделки извън обичайната му дейност или такива, които съществено да се отклоняват от пазарните условия.

XIII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪБИТИЯ И ПОКАЗАТЕЛИ С НЕОБИЧАЕН ЗА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ ХАРАКТЕР, ИМАЩИ СЪЩЕСТВЕНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА МУ, И РЕАЛИЗИРАНИТЕ ОТ НЕГО ПРИХОДИ И ИЗВЪРШЕНИ РАЗХОДИ; ОЦЕНКА НА ВЛИЯНИЕТО ИМ ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ

През отчетния период не са настъпили събития и не са налице показатели с необичаен за предприятието характер, които да имат съществено влияние върху дейността му, с изключение на възникналия през 2023 г. правен казус по прилагане на чл. 54 от Закона за подпомагане на земеделските производители (в сила от 01.01.2023 г.) във връзка с изпълнението на критериите за активен земеделски стопанин от страна на СИДП ДП. Това ще доведе до сериозни затруднения във връзка с финансиране на земеделската дейност и ще окаже негативно влияние върху финансовите резултати на предприятието.

XIV. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СДЕЛКИ, ВОДЕНИ ИЗВЪНБАЛАНСОВО - ХАРАКТЕР И БИЗНЕС ЦЕЛ, ПОСОЧВАНЕ ФИНАНСОВОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА СДЕЛКИТЕ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА, АКО РИСКЪТ И ПОЛЗИТЕ ОТ ТЕЗИ СДЕЛКИ СА СЪЩЕСТВЕНИ ЗА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ.

През отчетния период не са водени извънбалансово сделки на предприятието.

XV. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЯЛОВИ УЧАСТИЯ НА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ, ЗА ОСНОВНИТЕ МУ ИНВЕСТИЦИИ В СТРАНАТА И В ЧУЖБИНА (В ЦЕННИ КНИЖА, ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ И НЕДВИЖИМИ ИМОТИ), КАКТО И ИНВЕСТИЦИИТЕ В ДЯЛОВИ ЦЕННИ КНИЖА ИЗВЪН НЕГОВАТА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ ПО СМИСЪЛА НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО И ИЗТОЧНИЦИТЕ/НАЧИНИТЕ НА ФИНАНСИРАНЕ.

Предприятието няма дялови участия в други дружества, включително в страната и чужбина. Предприятието не е част от група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

XVI. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СКЛЮЧЕНИТЕ ОТ ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ В КАЧЕСТВОТО МУ НА ЗАЕМОПОЛУЧАТЕЛ, ДОГОВОРИ ЗА ЗАЕМ С ПОСОЧВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ПО ТЯХ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА КРАЙНИТЕ СРОКОВЕ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ, КАКТО И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЕНИ ГАРАНЦИИ И ПОЕМАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ.

През отчетния период предприятието не е сключвало договори за заем в качеството му на заемополучател. Предприятието не е предоставяло гаранции в полза на други лица.

XVII. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СКЛЮЧЕНИТЕ ОТ ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ В КАЧЕСТВОТО МУ НА ЗАЕМОДАТЕЛ, ДОГОВОРИ ЗА ЗАЕМ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ГАРАНЦИИ ОТ ВСЯКАКЪВ ВИД, В ТОВА ЧИСЛО НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА, С ПОСОЧВАНЕ НА КОНКРЕТНИТЕ УСЛОВИЯ ПО ТЯХ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА КРАЙНИТЕ СРОКОВЕ ЗА ПЛАЩАНЕ, И ЦЕЛТА, ЗА КОЯТО СА БИЛИ ОТПУСНАТИ.

През отчетния период предприятието не е сключвало договори за заем в качеството му на заемодател. В тази връзка в полза на предприятието не са предоставяни гаранции и/или поемани задължения.

XVIII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ИЗВЪРШЕНА НОВА ЕМИСИЯ ЦЕННИ КНИЖА ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.

„СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП не е използвало финансови инструменти през 2023 г. за хеджиране на рискове от промяна на валутни курсове, лихвени нива или парични потоци.

XIX. АНАЛИЗ НА СЪОТНОШЕНИЕТО МЕЖДУ ПОСТИГНАТИТЕ ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ, ОТРАЗЕНИ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВАТА ГОДИНА И ПОСТАВЕНИТЕ В БИЗНЕС ПЛАНА ЗАДАЧИ.

При съвременните условия на пазарна икономика предприятието се намира под въздействието на различни фактори. Това налага разполагането със солидна финансова база, която да позволява неутрализирането на отрицателното влияние на тези фактори, без това да влияе на нормалното функциониране на предприятието то да бъде финансово независимо и финансово стабилно.

През отчетната 2023 г. извършените от предприятието дейности, съгласно бизнес плана на предприятието, съпоставени с тези през 2022 г., са както следва:

Видове дейност	Бизнес план 2022	Брой извършени дейности	Брой извършени дейности	Изменение
	Брой дейности	2023	2022	2023/2022
1. Ползване на дървесина	1	1	1	-
2. Дейности в горите	1	1	1	-
3. Ловно стопанска дейност и туризъм.	1	1	1	-
4. Странични дейности.	1	1	1	-
5. Административни и стопански дейности.	1	1	1	-

XX. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАСТЪПИЛИ ПРОМЕНИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД В ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ, НА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ, И НА НЕГОВАТА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ ПО СМИСЪЛА НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

През 2023 г. не са настъпили промени в основните принципи на управление на предприятието.

XXI. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОСНОВНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРИЛАГАНИТЕ ОТ ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ, В ПРОЦЕСА НА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ СИСТЕМА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ И СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕ.

Общо описание на системата за вътрешен контрол и управление на риска

В предприятието функционира система за вътрешен контрол и управление на риска, която гарантира ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на

информация. Системата е изградена и функционира и с оглед идентифициране на рисковете, съпътстващи дейността на предприятието и подпомагане тяхното ефективно управление. Управителният съвет носи основната отговорност и роля по отношение на изграждане на системата за вътрешен контрол и управление на риска. Управителният съвет изпълнява както управляваща и насочваща функция, така и текущ мониторинг.

В предприятието има утвърдена Система за финансово управление и контрол, която включва подробно разписани правила и процедури за вътрешен контрол и управление на риска. Една от основните цели на въведената системата за вътрешен контрол и управление на риска е да подпомага Управителния съвет и други заинтересовани страни при оценка на надеждността на финансовите отчети на предприятието.

Контролна среда

Контролната среда включва функциите за общо управление и ръководните такива, както и отношението, информираността и действията на Управителния съвет, отговорен за управлението в широк смисъл и отговорното управление по отношение на вътрешния контрол. Контролната среда е изградена на базата на почтенност и етично поведение.

Процес за оценка на рисковете на предприятието

Процесът на оценка на риска от страна на Управителния съвет представлява базата за начина, по който той определя рисковете, които следва да бъдат управлявани.

Контролни дейности

Преобладават ръчните контролни дейности, насочени към минимизирането на риска и увеличаване на вероятността целите и задачите на предприятието да бъдат постигнати. Такива са процедурите за: одобрение и разрешение при вземане на решения (оторизация); предварителен контрол за законосъобразност, осъществяван от Директора на предприятието непосредствено преди полагане на подпис за взето решение; пълно, вярно, точно и своевременно осчетоводяване на всички операции (обработка на информацията); оперативен контрол и преглед на резултатите от работата, осъществяван ежедневно от Директора при възлагането и изпълнението на работата; разделение на задълженията.

Информационна система и свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовото отчитане и комуникацията

В предприятието са създадени и функционират ефективни и надеждни информационни и комуникационни системи, осигуряващи събиране и разпространение на пълна, надеждна и достоверна информация, хоризонтална и вертикална комуникация от и до всички нива, както и навременна система за отчетност.

Текущо наблюдение на контролите

В предприятието има изградена система за текущо наблюдение и оценка на контролите, като при констатирани отклонения се предприемат оздравителни и корективни мерки пряко от Ръководството.

Текущото наблюдение на контролите е процес за оценка на ефективността на резултатите от функционирането на вътрешния контрол във времето. То включва своевременна оценка на ефективността на контролите и предприемане на необходимите оздравителни действия. Управителният съвет извършва текущо наблюдение на контролите чрез текущи дейности, отделни оценки или комбинация от двете. Текущите дейности по

наблюдение често са вградени в нормалните повтарящи се дейности на предприятието и включват регулярни управленски и надзорни дейности.

XXII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОМЕНИТЕ В УПРАВИТЕЛНИТЕ И НАДЗОРНИТЕ ОРГАНИ ПРЕЗ ОТЧЕТНАТА ФИНАНСОВА ГОДИНА.

През 2023 г. има извършени промени в Управителния съвет на предприятието, както следва:

1. Ради Атанасов Иванов - Директор, до 19.06.2023 г;
2. Петър Цонев Петров - Директор, от 04.07.2023 г до 25.08.2023 г;
3. Симеон Цанков Давидков - Директор, от 25.08.2023 г;
4. Веселин Владимиров Пенчев - член на УС, до 28.04.2023 г;
5. Пламен Николаев Абровски - член на УС, от 28.04.2023 г до 29.08.2023 г;
6. Ралица Бойкова Стойчева-Тихомирова - член на УС, до 14.08.2023 г;
7. Снежка Иванова Янкова - член на УС, от 14.08.2023 г;
8. Александър Ервантов Арамов - член на УС, от 29.08.2023 г.

XXIII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗМЕРА НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА, НАГРАДИТЕ И/ИЛИ ПОЛЗИТЕ НА ВСЕКИ ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА УПРАВИТЕЛНИТЕ И НА КОНТРОЛНИТЕ ОРГАНИ ЗА ОТЧЕТНАТА ФИНАНСОВА ГОДИНА, ИЗПЛАТЕНИ ОТ ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ И НЕГОВИ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА, НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА ДАЛИ СА БИЛИ ВКЛЮЧЕНИ В РАЗХОДИТЕ НА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ ИЛИ ПРОИЗТИЧАТ ОТ РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕЧАЛБАТА.

ПОЛУЧЕНИ СУМИ И НЕПАРИЧНИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

Размерът на brutните възнагражденията на органите за управление и за контрол за 2023 г. са както следва:

ПОИМЕННА СПРАВКА ОТНОСНО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА СИДП ДП ГР.ШУМЕН ЗА 2023 г.

ИМЕ	БРУТНА ЗАПЛАТА	БОЛНИЧНИ	СОЦИАЛНИ НАДБАВКИ	ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПО КТ	ОБЩА СУМА
Ради Атанасов Иванов - Директор, до 19.06.2023 г.	77 858.18	-	1 860.00	16 848.00	96 566.18
Петър Цонев Петров - Директор, от 04.07.2023 г. до 25.08.2023 г.	30 262.30	-	510.00	2 674.29	33 446.59
Симеон Цанков Давидков - Директор, от 25.08.2023 г.	55 304.20	1 982.46	1 698.00	-	58 984.66
Веселин Владимиров Пенчев - член на УС, до 28.04.2023 г.	18 460.00	-	1 320.00	-	19 780.00
Пламен Николаев Абровски - член на УС, от 28.04.2023 г. до 29.08.2023 г.	25 736.23	-	1 280.00	-	27 016.23
Ралица Бойкова Стойчева-Тихомирова - член на УС, до 14.08.2023 г.	40 073.47	-	2 480.00	-	42 553.47

Снежка Иванова Янкова - член на УС, от 14.08.2023 г.	32 441.30	-	1 818.00	-	34 259.30
Александър Ервантов Арамов - член на УС, от 29.08.2023 г.	28 318.54	-	1 668.00	-	29 986.54
ОБЩО	308 454.22	1 982.46	12.634.00	19 522.29	342 592.97

Предприятието не е изплащало непарични възнаграждения.

УСЛОВНИ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ, ВЪЗНИКНАЛИ ПРЕЗ ГОДИНАТА, ДОРИ И АКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕТО СЕ ДЪЛЖИ КЪМ ПО-КЪСЕН МОМЕНТ

Няма условни или разсрочени възнаграждения, възникнали през година, включително и дължими възнаграждения към по-късен етап.

СУМА, ДЪЛЖИМА ОТ ПУБЛИЧНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ, ИЛИ НЕГОВИ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ПЕНСИИ, ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ ИЛИ ДРУГИ ПОДОБНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ.

Към 31.12.2023 г. „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП - ШУМЕН е отчело дължими суми за изплащане на пенсии, обезщетения при пенсиониране и други подобни обезщетения в размер на 327 хил. лева.

XXIV. АНАЛИЗ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ И НЕФИНАНСОВИТЕ ЦЕЛИ

През 2023 г. се реализираха следните действия по изпълнение на поставените пред предприятието цели:

1. По отношение на ползването на дървесина:

- Разчета за продажба на дървесина от държавни горски територии на СИДП показва, че заложената за 2023 г. цел е изпълнена на 94 % - по натурални показатели и 94 % - по стойностни показатели.

2. По отношение на възобновяване на горите:

- През 2023 г. плана по семесъбиране за производство на фиданки е изпълнен над заложените количествени показатели – при разчет 27 665 кг. са събрани общо 15 630 кг. – 56 %;
- Горските разсадници не успяха да изпълнят заложените цели за производство на фиданки, както при разчет 1 136 600 хил. бр. са произведени 347 хил. броя;
- Предвидената общата площ за почвоподготовка е извършена на 80 %;
- Разчетът за залесяване е изпълнен на 76 % от заложения план, за което са изразходвани 48 % от предвидените средства;
- Попълване на горски култури е изпълнено на 131 %, а отглеждане на горските култури 73 %, като финансовото изражение е значително по-добро от заложеното.

3. По отношение на стопанисване на горите и в изпълнение на действащите горскостопански планове:

- През 2023 г. дейностите по подпомагане на естественото възобновяване в ТП на СИДП ДП беше извършено на 87 %. В стойностно изражение изпълнението е на 86 %;

- Планираните отгледни сечи са изпълнени на 93 % от планиваните площи във връзка със задоволяване увеличеното търсене на дърва за огрев от местното население;
- От предвидените селекционни сечи са осъществени 90 %;
- Предвидено маркиране се извърши на 95 % от заложеното, като разходваните средства са 60 % от предвидените;
- През 2023 г. е възложено изработването на 1 ГСП на ТП ДГС Провадия;
- Изработено е 3 бр. Задание за ГСП за ТП ДГС Добрич, ТП ДГС генерал Тошево и ТП ДЛС Балчик;

4. По отношение на охрана и защита на горите:

- Изпълнение на мерките (както по отношение на човешкия ресурс, така и по отношение на материалното обезпечение) и мероприятията (с най-добър резултат са минерализованите ивици) за защита на горските територии от пожари през 2023 г. доведоха до отлични резултати, като засегнатите от пожари територии са далеч по-малко от средните за страната в периода 2005 – 2016 г.;
- СИДП Шумен отделя основно внимание към дейността по опазване на държавните горски територии, като извършва постоянни проверки на лица и обекти свързани с ползването на дървесина, търговията с горски ресурси, транспорта на дървесина. Нарушенията продължават да са свързани със сеч на немаркирани дървета, транспортиране на дървесина немаркирана с контролна горска марка и непридружена с превозен билет, както и съхраняване на дървесина с незаконен произход;
- Във връзка с повишаване качеството и ефективността на функциите и задачите по опазване на горите се осъществява постоянно взаимодействие със служителите на МВР.

5. По отношение на организиран ловен туризъм и ловно-стопанската дейност:

- В резултат на цялостната дейност на предприятието през 2023 г. на територията са добити трофеи с добри оценки по СИС но в сравнение с изминалата година не са толкова добри;
- И през 2023 г. проблем пред ловния туризъм на дива свиня е пандемията от африканска чума по свинете, която намали значително запасите от дива свиня в ловните стопанства, както и доведе до значителни разходи по ликвидиране на заразните огнища;
- През 2023 г. основен проблем пред организирания ловен туризъм представлява все още COVID-19, която доведе до сериозен отлив на туристи, като реализираните приходи от ловно-стопанска дейност са в размер на 82 % от планираните, като една трета от тях са по договори за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча и наем на ловни бази.

6. През 2023 г. не се постигна изпълнение на основната финансова цел на предприятието:

„Североизточно държавно предприятие“ ДП гр. Шумен реализира печалба от дейността си за годината по-малка от заложената по Финансов план. Основна причина за неизпълнението е непризнати приходи за субсидии по СЕПП от ДФЗ в размер на 706 хил.лв., за обработваните от предприятието земеделски площи.

Директните плащания от ДФЗ (СЕПП) представляват правителствено дарение по смисъла на СС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ”, тъй като е налице предоставяне на средства от правителствен (държавен) орган в полза на отчитащото се предприятие, като компенсация за спазване от негова страна на определени условия, отнасящи се до текущата му дейност. Съгласно т. 3.1 от СС 20

правителствените дарения се отчитат при наличие на достатъчно сигурност, че предприятието получател ще спазва съпътстващите ги условия и даренията ще бъдат получени. Съгласно т. 3.2, буква „б“ от СС 20 във връзка с т. 4.2 от СС 41 „Селско стопанство“ правителствените дарения се признават като текущ приход, през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по даренията.

В съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, приложимите НСС и счетоводната политика на СИДП ДП и на база принципите за текущо начисляване и съпоставимост на приходи с разходи, субсидиите от ДФЗ под формата на директни плащания по СЕПП се признават на системна база в печалбата или загубата на предприятието през съответните отчетни периоди, през които предприятието признава разходите, за които тези финансираня се отнасят и имат предназначението да компенсират.

Предвид гореизложеното и възникналия през 2023 г. правен казус по прилагането на чл. 54 от Закона за подпомагане на земеделските производители (в сила от 01.01.2023 г.) във връзка с изпълнението на критериите за активен земеделски стопанин от страна на СИДП ДП, както и липсата към датата на съставяне на настоящия годишен финансов отчет на задължителното условие за признаване на приход, а именно необходимата „достатъчна сигурност“ за получаване от ДФЗ на директните плащания за декар декларирана обработваема земеделска площ, през отчетната 2023 г. не са признати приходи от финансираня общо в размер на 706 хил.лв.

До датата на съставяне на настоящия доклад за дейността СИДП ДП не е получило официално становище от МЗХ, респективно от ДФЗ в отговор на изпратените писма във връзка с възникналия казус, както и не са получени плащания по СЕПП, в резултат на което ръководството счита, че няма основание да бъдат признати вземания от ДФЗ, респективно приходи от финансираня поради наличие на съществена несигурност по отношение на тяхното получаване.

XXV. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ ПО ПРЕЦЕНКА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО.

Предприятието преценява, че не е налице друга информация, която да не е публично оповестена от предприятието и която би била важна за акционерите и инвеститорите при вземането на обосновано инвеститорско решение.

30.04.2024 г.

За „СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП ШУМЕН

Заличено на основание Чл. 59 от ЗЗЛД

инж. Симеон Цанков Давидков